

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

Mercredi
28-09-2011
Matin

Woensdag
28-09-2011
Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen!	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
VB	Vlaams Belang
cdH	centre démocrate Humaniste
LDD	Lijst Dedecker
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 53 0000/000	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000	Parlementair stuk van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Échange de vues avec le ministre de la Justice et questions jointes de	2
- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "la critique relative à la déclaration faite par le procureur général près la cour d'appel d'Anvers à l'occasion de la mercuriale" (n° 5968)	2
- Mme Sarah Smeyers au ministre de la Justice sur "la réaction aux déclarations faites par le procureur général près la cour d'appel d'Anvers en début d'année judiciaire" (n° 5976)	2
- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "les mercuriales du procureur général d'Anvers Yves Liégeois et de l'avocat général Piet Van Den Bon" (n° 5992)	2
- M. Olivier Maingain au ministre de la Justice sur "les déclarations à connotation politique émises par des magistrats mettant en péril l'indépendance de la magistrature" (n° 6018)	2
- Mme Valérie Déom au ministre de la Justice sur "les déclarations des procureurs généraux sur la fraude sociale et l'immigration" (n° 6122)	2
- M. Éric Jadot au ministre de la Justice sur "les déclarations du procureur général d'Anvers dans sa mercuriale" (n° 6255)	2
Orateurs: Bert Schoofs, Renaat Landuyt, Valérie Déom, Éric Jadot, Carina Van Cauter, Siegfried Bracke, Christian Brotcorne, Koenraad Degroote, Raf Terwingen, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice, Theo Francken	
Questions jointes de	23
- Mme Katrin Jadin au ministre de la Justice sur "l'évacuation de la prison de Verviers" (n° 6004)	23
- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la situation à la prison de Verviers et ses implications sur le 'Masterplan prisons'" (n° 6007)	23
- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "la prison de Verviers" (n° 6118)	23
- Mme Valérie Déom au ministre de la Justice sur "la prison de Verviers et l'avancement du Masterplan" (n° 6134)	23
- M. Éric Jadot au ministre de la Justice sur "la fermeture d'une partie des infrastructures de la prison de Verviers et ses conséquences en termes de transfèrement des détenus et d'affectation du personnel" (n° 6237)	23
- Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "la situation de la prison de Verviers" (n° 6271)	23
- Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "l'aile de la prison de Verviers menaçant de	23

INHOUD

Gedachtewisseling met de minister van Justitie en samengevoegde vragen van	1
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "de kritiek op de uitspraak van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen in diens mercuriale" (nr. 5968)	1
- mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "de reactie op de uitspraken van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen bij het begin van het gerechtelijk jaar" (nr. 5976)	1
- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "de mercuriales van de Antwerpse procureur-generaal Yves Liégeois en advocaat-generaal Piet Van Den Bon" (nr. 5992)	2
- de heer Olivier Maingain aan de minister van Justitie over "de politiek getinte uitspraken van magistraten die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in het gedrang brengen" (nr. 6018)	2
- mevrouw Valérie Déom aan de minister van Justitie over "de uitspraken van de procureurs-generaal over sociale fraude en immigratie" (nr. 6122)	2
- de heer Éric Jadot aan de minister van Justitie over "de verklaringen van de Antwerpse procureur-generaal in zijn mercuriale" (nr. 6255)	2
Spreekers: Bert Schoofs, Renaat Landuyt, Valérie Déom, Éric Jadot, Carina Van Cauter, Siegfried Bracke, Christian Brotcorne, Koenraad Degroote, Raf Terwingen, Stefaan De Clerck, minister van Justitie, Theo Francken	
Samengevoegde vragen van	23
- mevrouw Katrin Jadin aan de minister van Justitie over "de ontruiming van de gevangenis van Verviers" (nr. 6004)	23
- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "de situatie van de gevangenis in Verviers en de implicaties op het zogenaamde Masterplan gevangenissen" (nr. 6007)	23
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "de gevangenis van Verviers" (nr. 6118)	23
- mevrouw Valérie Déom aan de minister van Justitie over "de gevangenis te Verviers en de stand van zaken met betrekking tot het Masterplan" (nr. 6134)	23
- de heer Éric Jadot aan de minister van Justitie over "de sluiting van een deel van de infrastructuur van de gevangenis van Verviers en de gevolgen voor de overbrenging van gedetineerden en de inzetbaarheid van het personeel" (nr. 6237)	23
- mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de toestand van de gevangenis van Verviers" (nr. 6271)	23
- mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de vleugel van de gevangenis van	23

s'écrouler" (n° 6272)

Orateurs: **Katrin Jadin, Renaat Landuyt, Bert Schoofs, Valérie Déom, Éric Jadot, Sophie De Wit, Stefaan De Clerck**, ministre de la Justice

Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "les éventuels projets de déménagement du palais de justice de Malines" (n° 5868)

Orateurs: **Sophie De Wit, Stefaan De Clerck**, ministre de la Justice

Questions jointes de
- Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "la nouvelle prison d'Anvers en remplacement de la prison de la Begijnenstraat" (n° 5869)

- M. Servais Verherstraeten au ministre de la Justice sur "la nouvelle prison d'Anvers et la nécessité d'extension de la capacité de la maison d'arrêt" (n° 6238)

Orateurs: **Sophie De Wit, Servais Verherstraeten**, président du groupe CD&V, **Stefaan De Clerck**, ministre de la Justice

Verviers die op instorten staat" (nr. 6272)

Sprekers: **Katrin Jadin, Renaat Landuyt, Bert Schoofs, Valérie Déom, Éric Jadot, Sophie De Wit, Stefaan De Clerck**, minister van Justitie

Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de mogelijke verhuisplannen van het Mechelse gerechtsgebouw" (nr. 5868)

Sprekers: **Sophie De Wit, Stefaan De Clerck**, minister van Justitie

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de nieuwe Antwerpse gevangenis ter vervanging van de gevangenis in de Begijnenstraat" (nr. 5869)

- de heer Servais Verherstraeten aan de minister van Justitie over "de nieuwe gevangenis voor Antwerpen en de noodzaak aan een uitbreiding van de capaciteit van het arresthuis" (nr. 6238)

Sprekers: **Sophie De Wit, Servais Verherstraeten**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Stefaan De Clerck**, minister van Justitie

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

du

van

MERCREDI 28 SEPTEMBRE 2011

WOENSDAG 28 SEPTEMBER 2011

Matin

Voormiddag

De vergadering wordt geopend om 10.21 uur en voorgezeten door mevrouw Sarah Smeyers.
La séance est ouverte à 10.21 heures et présidée par Mme Sarah Smeyers.

De **voorzitter**: Collega's, vorige week hebben we al een grote commissievergadering gehouden, maar na het lang reces is dit toch de eerste, naar ik hoop rustige, vergadering van de commissie Justitie. Ik hoop dat jullie allemaal een goed reces hebben gehad.

Zoals afgesproken met de minister, staat als eerste punt op de agenda een gedachtewisseling naar aanleiding van de commissievergadering over de mercuriale van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen.

Ik stel voor dat de commissieleden die een vraag hebben ingediend, achtereenvolgens het woord krijgen. Ikzelf sta er ook tussen, maar ik zal als laatste het woord nemen. Na de heer Jadot mogen ook andere commissieleden aansluiten, als zij dat wensen.

Katrin Jadin (MR): Madame la présidente, je voudrais également poser une question par rapport à l'actualité qui concerne particulièrement ma région. Après l'échange de vues et avec l'accord de la commission, est-il possible d'avancer la question concernant l'évacuation de la prison de Verviers? Ik vraag ook of dat voor mijn collega's mogelijk zou zijn?

Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, dat is inderdaad een urgent dossier.

De **voorzitter**: Kan de vraag van mevrouw Jadin vlak na de gedachtewisseling gesteld worden? Ik kan van het punt van de gevangenis van Verviers nu, staande de vergadering, niet ook een gedachtewisseling maken. Wel kunnen er eventueel vragen toegevoegd worden. (...)

Katrin Jadin (MR): Mevrouw de voorzitter, ik wil er gewoon zeker van zijn dat we dat punt deze morgen nog kunnen afwerken.

De **voorzitter**: We zullen het uur wat in de gaten houden. Ik denk niet dat het nodig is om de gedachtewisseling over de mercuriale twee uur te rekken.

Collega's, houd de vragen en de redevoeringen kort. De uiteenzetting hebben we immers vorige week al gehad. Ik meen dat we nu vooral resultaatgericht moeten denken.

01 Gedachtewisseling met de minister van Justitie en samengevoegde vragen van

- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "de kritiek op de uitspraak van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen in diens mercuriale" (nr. 5968)

- mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "de reactie op de uitspraken van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen bij het begin van het gerechtelijk jaar" (nr. 5976)

- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "de mercuriales van de Antwerpse

procureur-generaal Yves Liégeois en advocaat-generaal Piet Van Den Bon" (nr. 5992)

- de heer Olivier Maingain aan de minister van Justitie over "de politiek getinte uitspraken van magistraten die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in het gedrang brengen" (nr. 6018)

- mevrouw Valérie Déom aan de minister van Justitie over "de uitspraken van de procureurs-generaal over sociale fraude en immigratie" (nr. 6122)

- de heer Éric Jadot aan de minister van Justitie over "de verklaringen van de Antwerpse procureur-generaal in zijn mercuriale" (nr. 6255)

01 Échange de vues avec le ministre de la Justice et questions jointes de

- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "la critique relative à la déclaration faite par le procureur général près la cour d'appel d'Anvers à l'occasion de la mercuriale" (n° 5968)

- Mme Sarah Smeyers au ministre de la Justice sur "la réaction aux déclarations faites par le procureur général près la cour d'appel d'Anvers en début d'année judiciaire" (n° 5976)

- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "les mercuriales du procureur général d'Anvers Yves Liégeois et de l'avocat général Piet Van Den Bon" (n° 5992)

- M. Olivier Maingain au ministre de la Justice sur "les déclarations à connotation politique émises par des magistrats mettant en péril l'indépendance de la magistrature" (n° 6018)

- Mme Valérie Déom au ministre de la Justice sur "les déclarations des procureurs généraux sur la fraude sociale et l'immigration" (n° 6122)

- M. Éric Jadot au ministre de la Justice sur "les déclarations du procureur général d'Anvers dans sa mercuriale" (n° 6255)

01.01 Bert Schoofs (VB): Vorige week was ik wegens ziekte niet aanwezig, maar volgens de media heb ik niets gemist, behalve dan een slechte show van het verenigd parlementair gild.

Er is volgens sommigen een kans gemist om inzicht te krijgen in een bepaald maatschappelijk fenomeen en in de oplossingen die ervoor worden geboden in spraakmakende en scherpzinnige mercuriales van de hoogste magistraten. Het resultaat van de vergadering van vorige week is een striemende kritiek op het Parlement; vandaag zullen we proberen het beter te doen. Behalve dat ook toen weer de tegenstellingen tussen Nederlandstaligen en Franstaligen zeer groot gebleken zijn, hoeft er over vorige week niets meer te worden gezegd; er is misschien zelfs al te veel over gezegd.

Mevrouw de voorzitter, ik had om een commissievergadering gevraagd om, niet zozeer de magistraten – hoewel ik blij was dat ze waren uitgenodigd –, maar de minister te horen. Die is op niets uitgedraaid. Daarom verheug ik mij erover dat ik deze vergadering alsnog kan bijwonen.

Mijnheer de minister, u hebt vooral de opmerkelijke uitspraak van de Antwerpse procureur-generaal bij het hof van Beroep, de heer Yves Liégeois – die in de titel van de mercuriale als vraag voorkomt: *EDE of End of Democracy Event op komst?* – bekritiseerd. Nochtans zijn er dit jaar nog andere opmerkelijke uitspraken in mercuriales gedaan. Ik verwijs naar de verklaring van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, de heer Dams, in *Het Nieuwsblad* van 10 september jongstleden: "Het zo fel besproken pleidooi van procureur-generaal Liégeois over het einde van de democratie vond ik op een bepaalde manier niet eens hard genoeg. Die dreun zou moeten doordringen tot Europa. Enkel daar kan men een oplossing bieden".

Mijnheer de minister, wat denkt u over het feit dat procureur Dams zich bij het standpunt van procureur-generaal Liégeois aansluit? Zal hij ook een gepaste reactie krijgen, zoals u in het vooruitzicht hebt gesteld voor de procureur-generaal in de vorm van een brief?

01.01 Bert Schoofs (VB): Le ministre n'a pas été avare de critiques à propos des déclarations surprenantes de M. Yves Liégeois, procureur général auprès de la cour d'appel d'Anvers concernant l'éventuelle *End of Democracy Event* (EDE). Cette année, les mercuriales ne manquaient d'ailleurs pas d'autres déclarations surprenantes.

Le 10 septembre, dans le quotidien *Het Nieuwsblad*, le procureur du Roi auprès du tribunal de première instance d'Anvers M. Dams a affirmé qu'il jugeait les propos du procureur général M. Liégeois encore trop faibles et que cette question devait être traitée à l'échelon européen.

Que pense le ministre de ces diverses déclarations? M. Dams peut-il également s'attendre à une réaction écrite?

Que penser de la mise en garde formulée par le premier président démissionnaire de la Cour de cassation, M. Londers, contre la montée d'un populisme de droite dans notre société? N'est-ce pas là une déclaration étonnante?

Apparemment, le ministre ne s'inquiète pas des propos du

Het is een straffe uitspraak. Een minister mag daarover een mening hebben wanneer een van de procureurs-generaal zijn mening uit. Als leden van verschillende machten kunnen wij elkaars mening ondersteunen, bekampen, bekritisieren, bespotten. Dat is geen probleem. Wat bijvoorbeeld te denken van de uitspraak van ontslagnemend eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, de heer Londers, die waarschuwt voor de opkomst van rechts populisme in de samenleving? Daarmee zou meer dan één politieke strekking geïmpliceerd worden. Ik zeg niet dat de eerste voorzitter stemadvies heeft uitgebracht, maar het was een zeer opmerkelijke uitspraak. Als dat geen uitsmijter is!

Wie naar mijn mening helemaal de pedalen is kwijtgeraakt – de minister heeft er blijkbaar geen kritiek op – is de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, de heer Leclercq. Hij stelt blijkbaar de splitsing van België op een of andere manier in het vooruitzicht en vraagt zich af – zoals procureur-generaal Liégeois het formuleerde – of Wallonië niet op zijn minst het recht zou hebben op een corridor naar de Noordzee, bij gebreke waarvan er wel eens een oorlog zou kunnen uitbreken. Als een oorlog geen EDE, geen *end of democracy event* is, dan weet ik het ook niet. Mijnheer de minister, toch hebt u daarover niet veel kritiek geuit.

Ik moet u meegeven dat ik de uitspraken van de heer Leclercq met een korreltje zout neem. Het feit dat hij er Peru en Bolivia's bijleurt en het Irak van Saddam Hoessein en Koeweit, is niet bepaald van aard om mij te doen geloven dat zijn stelling enige ondersteuning zou verdienen. Maar goed, dat is mijn persoonlijke mening. In elk geval, ik vond het vergezocht en bij de haren getrokken omdat hij dat debiteerde in een mercuriale die handelde over de piraterij op zee door Somaliërs.

Zoals ik al zei, het zijn een aantal uitspraken van een aantal hoge magistraten. Wij kunnen die onderschrijven en toejuichen, wij kunnen die bekritisieren en bespotten, maar ik vind dat zij ook het recht hebben op *freedom of speech*. In die mercurialen worden bepaalde fenomenen uit de samenleving besproken. Dat is precies het moment waarop de rechterlijke wereld zich kan laten gelden. De afgelopen decennia hadden zij altijd de kritiek dat ze zich in een ivoren toren bevonden. Die periode is duidelijk voorbij. Sommigen schuwen duidelijk geen radicaal discours, maar dan niet aan Nederlandstalige, maar aan Franstalige zijde, zoals ik al aanduidde.

Het komt mij niet toe te zeggen dat zij hun mond moeten houden. Eerlijk gezegd moet de minister daar niemand om gispen. We kunnen daar alleen onze mening tegenover stellen. Als een magistraat zijn mening uit, is dat voor mij geen schending van het beginsel van de scheiding der machten, zo lang hij zich niet de bevoegdheid van de uitvoerende of wetgevende macht toe-eigent.

Mijnheer de minister, u zegt eerst en vooral dat u geen probleem heeft met kritische analyses van maatschappelijke analyses, zo lezen wij in *De Standaard*. Op Radio 1 zei u dan weer boos te zijn. Ik heb misschien niet alles vernomen, maar ik heb een en ander wel uitgeplozen. U bent vooral boos op één iemand, te weten procureur-generaal Liégeois. U ziet zijn uitspraak over EDE als een incident en wilt met een gepaste reactie repliceren.

procureur général près la Cour de cassation, M. Leclercq, qui s'est demandé si, dans le cadre d'une éventuelle scission de la Belgique, la Wallonie ne devrait pas au moins avoir droit à un corridor vers la mer du Nord, à défaut de quoi un conflit armé pourrait bien s'ensuivre. Une guerre constitue en tout cas un *end of democracy event*.

Qu'on y adhère ou qu'on les critique, ces déclarations sont formulées par plusieurs hauts magistrats qui, à mon estime, ont aussi le droit de s'exprimer librement. Les mercuriales permettent au monde judiciaire de commenter certains phénomènes de société et cette possibilité est saisie aujourd'hui du côté francophone comme du côté néerlandophone, parfois aussi pour tenir un discours ouvertement radical.

Tant qu'un magistrat ne s'approprie pas les compétences d'un autre pouvoir, l'opinion qu'il exprime ne constitue pas une violation du principe de la séparation des pouvoirs.

Tantôt le ministre semble indiquer qu'il est indifférent aux analyses critiques de la société, tantôt il affirme être outré. En réalité, c'est le procureur général, M. Liégeois, qui est la principale cible de sa colère. Le ministre considère les propos de ce dernier sur l'EDE comme un incident et veut une réplique appropriée. L'année dernière déjà, le jugement de valeur exprimé par ce même procureur général sur l'immobilisme politique avait déjà provoqué un incident.

Pourquoi le ministre s'attaque-t-il au procureur général Liégeois et pas aux autres magistrats? Pourquoi l'ire du ministre épargne-t-elle les magistrats qui évoquent la possibilité d'une guerre si la Wallonie n'obtient pas de corridor vers la mer ou ceux qui parlent du populisme de droite?

Vorig jaar was het ook al prijs. Procureur-generaal Liègeois heeft toen, terecht mijns inziens, gesproken over het politieke immobilisme. Dat is een vaststelling en daarover mag hij een waardeoordeel vellen. Ik heb dat hier via een vraag aangekaart, maar toen was de hele zaak al gesust. In ieder geval, u verwees toen naar de correspondentie en las de brief voor, met redelijk straffe taal van uwentwege.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal vragen die voortspruiten uit het relaas zoals wij dat de voorbije weken in de media mochten vernemen. Waarom procureur-generaal Yves Liègeois? Waarom niet eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, de heer Londers, of procureur-generaal Leclercq bij het Hof van Cassatie, om maar die twee te noemen? Waarom niet procureur Dams, die zich aansluit bij het betoog van procureur-generaal Liègeois? Ofwel hebt u kritiek op één man, ofwel op allemaal, naar mijn mening.

Met welke maat meet u en met welk gewicht weegt u om van de ene magistraat te zeggen dat er een incident is en van de andere niet? Bij de ene magistraat wilt u een gepaste reactie omdat hij het heeft over het *end of democracy*, bij de andere zwijgt u als die zegt dat er een oorlog kan uitbreken als Wallonië geen corridor naar de zee heeft, of wanneer iemand spreekt over rechts populisme, waarmee bepaalde ideologische strekkingen worden gevisieerd.

Waarom reageert u tegen de ene, Nederlandstalige, procureur-generaal Liègeois, en niet tegen de andere, die Franstaligen?

Gelet op wat er vorige week is gebleken in de vergadering en op basis van de verslaggeving, vernam ik graag wat u zult doen met de documenten van de procureurs-generaal, die zij hadden voorbereid met technici, die hier slechts beperkt aan het woord mochten komen. Zult u die bijvoorbeeld in brieven gieten, omdat zij toch oplossingen voorstellen of aanwijzingen voor oplossingen geven voor bepaalde maatschappelijke fenomenen?

01.02 Renaat Landuyt (sp.a): Mijnheer de minister, op uw eerste reactie wil ik geen commentaar geven, na een paar jaar went dat wel.

De procureur-generaal heeft, mijns inziens, in zijn tekst alles samengebracht wat we in de krant hadden gelezen en getracht dat op een hoger niveau te tillen.

Ik moet echter wel zeggen dat u iets gemist hebt tijdens de hoorzitting. Ik vond de hoorzitting vanaf 19 uur interessant, omdat dan de substituten en de arbeidsauditeur, de mensen op het terrein, de mensen van eerste aanleg, wel interessante gegevens hebben gegeven. Op dat vlak moeten wij erkennen dat het signaal ernstig moet worden genomen en dat de boodschap kennelijk gebaseerd kan zijn op hetgeen men op het eigen terrein heeft vastgesteld. Dat maakt het debat bijzonder interessant.

Daarom heb ik niet direct een vraag aan u, maar veeleer een opmerking, gezien de gedachtewisseling. Het zou spijtig zijn mochten wij daarmee niet verder gaan. Ik hoop dat u uw invloed of gezag of zelfs uw bevoegdheid kunt gebruiken om aan de juiste cijfers en gegevens in verband met de door hen gesignaleerde problemen te komen.

Pourquoi seul le magistrat néerlandophone est-il réprimandé, alors que les francophones ne sont pas inquiétés?

Quelle suite le ministre réservera-t-il aux documents préparés par les magistrats et par leurs techniciens et à propos desquels ces derniers ont à peine pu s'exprimer?

01.02 Renaat Landuyt (sp.a): À mes yeux, le procureur général s'est borné à rassembler les éléments qui avaient déjà été mis en avant dans la presse écrite, tout en élevant le débat.

Les auditions sont devenues très intéressantes à partir de 19 h étant donné que les substituts et l'auditeur du travail sont venus nous livrer des informations du terrain qui ont permis d'étayer les mises en garde faites par les procureurs généraux. Ces signaux doivent dès lors être pris au sérieux. Il serait regrettable de ne pas mener ce débat.

J'espère que le ministre aura accès aux données exactes relatives aux problèmes mis en

De ideale situatie zou zijn dat zij de mercuriale aanwenden om in hun beleid te kijken hoe zij proactief het probleem kunnen aanpakken. Mijn fractie en ikzelf delen de bezorgdheid, die niet alleen de democratie betreft, maar vooral ook onze sociale zekerheid, gebaseerd op wederkerigheid, waarbij de basislijn is – zoals de burgemeester van Antwerpen het heeft verwoord: voor wat, hoort wat.

Ook wij moeten in de commissie voor de Justitie ter zake onze verantwoordelijkheid nemen samen met de minister van Justitie, die volgens mij eigenlijk de baas van de parketten zou moeten zijn. Aldus kunnen wij nagaan op welke manier wij proactief en niet afwachting, zoals blijkbaar de stijl is, kunnen optreden tegen het gegeven dat onze sociale zekerheid wordt ondermijnd, doordat te velen krijgen zonder te hebben gegeven.

De **voorzitter**: De heer Maingain verblijft in het buitenland en kan zijn vraag nr. 6018 dus niet stellen.

01.03 Valérie Déom (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, lors de leur mercuriale de rentrée, le procureur général Liégeois et l'avocat général Van Den Bon ont fait des déclarations tapageuses sur la politique de migration et d'asile de notre pays et sur l'impact de cette politique sur la sécurité sociale et la démocratie, déclarations qu'ils ont, pour une large part, rééditées la semaine passée devant nous. À cette occasion, leurs propos se sont même avérés parfois plus choquants. Ainsi, l'avocat général a souligné que "la situation en matière d'immigration est telle qu'elle entraîne l'apparition de nouveaux foyers de maladies qui avaient disparus dans notre pays comme la syphilis et la tuberculose. Lors des audiences, certaines personnes atteintes de tuberculose ouverte utilisent leur corps comme une arme en crachant. C'est particulièrement interpellant". Je trouve que les propos tenus par l'avocat général sont aussi particulièrement interpellants.

Ces déclarations non argumentées, lors du discours de rentrée, non seulement me semblent avoir été faites dans un lieu et lors d'un moment non adaptés à cet effet. Elles jettent également le discrédit sur une frange de notre population déjà souvent stigmatisée et mettent à mal l'image d'impartialité de certains de nos plus hauts magistrats.

En outre, lesdites déclarations que vous avez qualifiées de politiques et qui n'avaient aucun rapport avec la justice, le fonctionnement de ladite justice ou son financement, ni à des matières traitées par le parquet général me semblent ne pas convenir dans un discours de rentrée judiciaire.

Il est aussi regrettable que leur discours, par ailleurs émaillé d'un

avant et qu'il aura la volonté de les exploiter.

Idéalement, les magistrats devraient profiter des mercuriales pour évaluer la question de savoir comment aborder le problème de façon proactive dans le cadre de leur stratégie. Mon groupe partage les craintes affichées par certains en matière de démocratie, et plus particulièrement celles relatives à la réciprocité de la sécurité sociale. La commission de la Justice ainsi que le ministre, qui devrait être le chef des parquets, doivent prendre leurs responsabilités en la matière et chercher le moyen de réagir à l'affaiblissement de notre sécurité sociale par ceux qui reçoivent beaucoup sans avoir contribué.

La **présidente**: M. Maingain se trouve à l'étranger et ne pourra dès lors pas poser sa question n° 6018.

01.03 Valérie Déom (PS): Bij het begin van het gerechtelijk jaar legden procureur-generaal Yves Liégeois en advocaat-generaal Piet Van Den Bon ophefmakende verklaringen af over het migratie- en asielbeleid in ons land en over de gevolgen daarvan voor de sociale zekerheid en de democratie. Vorige week herhaalden ze die uitspraken nog eens in onze aanwezigheid. Volgens de advocaat-generaal duiken er als gevolg van de immigratie weer ziekten op die niet meer voorkwamen in ons land en zouden besmette personen tijdens het verhoor soms hun lichaam als wapen gebruiken, door te spuwen.

Verscheidene van die uitspraken, waarvoor geen bewijs werd aangevoerd en die niets te maken hebben met justitie, zijn volgens mij niet op hun plaats in een toespraak bij de opening van het gerechtelijk jaar. De toespraak bulkte van de fouten en repte met geen woord over de manier waarop de pijnpunten kunnen

certain nombre d'erreurs notamment en ce qui concerne les conditions d'octroi de certaines prestations sociales, n'ait pas été argumenté par des considérations de droit ou de fait, n'ait proposé aucun moyen de lutte contre des phénomènes de fraude qui auraient été décrits, et n'ait pas été l'occasion de souligner d'éventuelles carences ou failles dans la législation existante.

Lors de leur audition, la semaine passée, le procureur général et l'avocat général n'ont pas proposé de solution et ont souvent parlé d'abus. Cette question des abus relève de la responsabilité du ministère public. Or, ils ont justifié les propos tenus lors de leur mercuriale par le fait qu'ils voulaient interpeller le politique. Selon moi, ils se sont trompés de cible.

Vous avez annoncé, monsieur le ministre, que vous alliez adresser des courriers visant à rappeler aux hauts magistrats qu'il ne leur appartient pas de faire des déclarations politiques. En effet, en tant que magistrats, n'importe-t-il pas qu'ils s'intéressent, surtout et avant tout, à la justice et au monde judiciaire dont ils sont censés maîtriser toutes les arcanes?

Monsieur le ministre, la semaine passée, j'ai posé des questions au procureur général; il n'y a malheureusement pas répondu.

Le procureur général et l'avocat général près la cour d'appel d'Anvers vous avaient-ils déjà fait part des constats et des réflexions concernant le sujet abordé dans la mercuriale avant celle-ci ou avant leurs interventions?

Avez-vous déjà envoyé le courrier dont vous aviez parlé dans la presse? Si oui, quelle a été la réaction des intéressés? Avez-vous eu une discussion de vive voix avec eux? Vous ont-ils fait part des raisons de ces déclarations fracassantes sur la politique de migration lors d'un discours de rentrée du monde judiciaire?

01.04 **Éric Jadot** (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, monsieur le ministre, en introduction et afin d'infirmer ce qui a été soutenu ou sous-entendu par certains collègues la semaine dernière et encore aujourd'hui, je pense qu'aucun membre de cette commission ni de ce parlement n'éprouve une quelconque difficulté à tenir un débat avec des acteurs de terrain; sur quelque sujet que ce soit, celui de la migration entre autres.

Cependant, en matière de justice comme en politique, la fin ne doit pas justifier les moyens. En l'occurrence, dans leur discours de rentrée, l'avocat général et le procureur général d'Anvers ont tenu des propos particulièrement polémiques sur la démocratie et les effets néfastes de l'immigration sur la sécurité sociale. Ces propos vont, me semble-t-il, totalement à l'encontre de l'impartialité et de l'indépendance dont doit faire preuve la magistrature.

Qui plus est, la semaine dernière - je suis désolé de le dire -, en début de réunion, j'ai eu l'impression que ces deux messieurs se moquaient un peu de nous! Quand j'entends dire dans le même discours que la politique d'immigration dans ce pays est un échec, et cinq minutes plus tard que la même personne n'est pas là pour tenir des discours

worden weggewerkt of over de tekortkomingen en de zwakke plekken in de bestaande wetgeving.

Tijdens de hoorzitting vorige week stelden de procureur-generaal en de advocaat-generaal geen enkele oplossing voor, maar hadden ze wel de mond vol van misbruiken. Volgens hen was het erom te doen de politici wakker te schudden. Volgens mij richten ze hun pijlen op het verkeerde doel.

Mijnheer de minister, hebt u, zoals aangekondigd, een schrijven gericht aan de hoge magistraten om hen eraan te herinneren dat het niet aan hen is om politieke uitspraken te doen?

Hadden de procureur-generaal en advocaat-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen u eerder al in kennis gesteld van de vaststellingen en bedenkingen inzake het onderwerp dat in hun openingsrede aan bod kwam?

Hebt u met hen gesproken? Hebben zij u meegedeeld waarom zij in hun toespraak bij de opening van het gerechtelijk jaar deze opzienbarende uitspraken over het migratiebeleid hebben gedaan?

01.04 **Éric Jadot** (Ecolo-Groen!): Deze bijzonder controversiële uitspraken over de democratie en de negatieve impact van de immigratie op de sociale zekerheid zijn strijdig met de onpartijdigheid en onafhankelijkheid, waarvan de rechterlijke macht blijk moeten geven. Vorige week heeft er hier in het Parlement iemand gezegd dat het immigratiebeleid een mislukking is. Vervolgens verklaarde dezelfde persoon dat hij niet naar hier was gekomen om politieke uitspraken te doen, maar om technische vragen te beantwoorden. Ik vind dat niet meer ernstig.

De verklaringen van de procureur-generaal te Antwerpen hebben

politiques mais pour répondre à des questions techniques, de la part d'un homme de cette formation et de cette envergure, j'estime qu'il y a un manque de sérieux vis-à-vis du parlement.

Dans sa mercuriale, les déclarations du procureur général d'Anvers ont largement choqué, y compris de nombreux magistrats ou le bâtonnier du barreau de Bruxelles. Moi aussi j'aimerais avoir des échanges de vues avec des gens exerçant la même profession et qui ont un avis différent de celui qui a été émis. Pour le bâtonnier du barreau de Bruxelles, les considérations de ses collègues relèvent soit de l'ignorance, soit d'une vision politique inquiétante. Je n'en dirai pas plus!

Voici aussi la réaction de l'Association syndicale des Magistrats et Magistratuur en Maatschappij. On souligne souvent des divergences de vues entre les francophones et les néerlandophones. Ce n'est apparemment pas le cas ici. Ce sont des magistrats francophones et néerlandophones qui s'expriment. Je reprendrai une phrase: "L'expression publique des magistrats a une incontestable portée politique mais elle doit être argumentée et ne peut donc se confondre avec une sorte de propagande politique, grave atteinte portée à l'image de neutralité et d'impartialité du ministère public".

Monsieur le ministre, quelles sont pour vous les balises à respecter par les parquets, notamment lors d'une mercuriale? Jugez-vous que ces balises ont été respectées dans les mercuriales d'Anvers? Quelles sont les sanctions en cas de non-respect de ce devoir de réserve? Quel sera le suivi de la mercuriale d'Anvers? Je vous remercie.

01.05 Carina Van Cauter (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil mij aansluiten bij de teneur van de uiteenzetting van collega Landuyt.

Ik zal het niet hebben over de vorm van de diverse uitspraken die hier al veelvuldig werden geciteerd, noch over de vorm onder dewelke wij vorige week een commissievergadering hebben gehouden.

Ik kan echter alleen maar vaststellen dat de actoren op het einde van de hoorzitting waarin zij de kans kregen ons te informeren over hun werking op het terrein en de moeilijkheden die zij ervaren, in een aantal pertinente uiteenzettingen een aantal veelvuldig voorkomende fraudemechanismen hebben geschetst.

Wij denken bijvoorbeeld aan de tijdelijke werkloosheid die in bepaalde gevallen wordt misbruikt, aan het gebruiken van frauduleuze vennootschappen en het zich als werkend vennoot inschrijven in een dergelijke slapende vennootschap om aldus toegang te krijgen tot het grondgebied. Er werden er hier een tiental geciteerd en tamelijk gedetailleerd uiteengezet.

Zij hebben ons ook gewezen op een aantal beperkingen die zij ervaren met betrekking tot de controle, zoals de toegang tot een aantal databanken en het achterhalen van de echtheid of de valsheid van bepaalde documenten.

Zij hebben ook verwezen naar hun fiches wetsevaluatie die zij blijkbaar op de geëigende wijze aan het Parlement hebben bezorgd,

heel wat mensen geschokt, onder wie tal van rechters en de stafhouder van de Brusselse balie.

Men benadrukt vaak dat de Fransen en de Nederlandstaligen op een andere golflengte zitten. Dat is hier echter duidelijk niet het geval, aangezien de *Association syndicale des Magistrats* en Magistratuur en Maatschappij beide verklaard hebben dat de openbare verklaringen van de rechterlijke macht een onmiskenbare politieke draagwijdte hebben. Ze moeten daarom beargumenteerd worden en mogen niet verward worden met politieke propaganda, wat een ernstige aantasting inhoudt van het imago van een neutraal en onpartijdig Openbaar Ministerie.

Aan welke beperkingen dienen de parketten zich volgens u te houden? Wat zijn de sancties bij niet-naleving? Hoe zal een en ander worden opgevolgd?

01.05 Carina Van Cauter (Open Vld): Lors de l'audition devant cette commission la semaine dernière, un exposé nous a détaillé les mécanismes de fraude mis en place pour obtenir l'accès au territoire ou le paiement d'allocations. Les maigres possibilités de contrôle offertes aux tribunaux ont également été mises en évidence. Je songe à l'accès à certaines banques de données pour vérifier la validité de documents. L'absence de suivi réservé aux fiches d'évaluation de la loi transmises au Parlement a également été dénoncé. Nous devons nous livrer à une autocritique. Nous avons probablement failli et avons été trop lents.

J'espère que d'autres auditions suivront celle de la semaine dernière et que nous aurons ainsi l'occasion de vérifier si d'autres ressorts rencontrent des problèmes identiques. Il me semble également utile de prévoir

maar waarmee tot op heden weinig is gedaan. Dan moeten wij de hand in eigen boezem steken. Wij zijn misschien in gebreke gebleven om daaraan het gepaste pertinente gevolg te geven of misschien hebben wij te langzaam gewerkt.

Mevrouw de voorzitter, ik heb een vraag specifiek aan u gericht. Wij mogen het niet laten bij de hoorzitting zoals wij die vorige week hebben gehouden. Het zou nuttig zijn om te kijken naar de andere ressorten. Hoe is het daar? Ervaart men daar dezelfde problemen?

Wij zouden ook een onderhoud moeten hebben met de mensen van de administratie die dagelijks met de problematiek bezig zijn. Wij zouden een schema moeten opstellen van een aantal te houden hoorzittingen. Wij zouden ons niet moeten beperken tot het uiten van kritiek op degenen die misschien die niet op de gepaste wijze of in de juiste vorm hebben gesproken, maar die wel de vinger hebben gelegd op een maatschappelijk probleem dat wij niet links mogen laten liggen maar daadwerkelijk moeten aanpakken.

Wij kunnen dat alleen maar wanneer wij voldoende en breed genoeg geïnformeerd zijn. Mevrouw de voorzitter, is het mogelijk om de hoorzitting niet te laten bij wat ze is geweest, maar een schema op te stellen van een aantal hoorzittingen om daaraan eventueel een verder gepast gevolg te kunnen geven?

01.06 Siegfried Bracke (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal proberen kort te zijn. Het zal u opvallen dat mijn uiteenzetting in de lijn ligt van de uiteenzettingen van de heer Landuyt en mevrouw Van Cauter. Het is niet mijn bedoeling om te polemiseren, maar ik constateer dat er ter zake een gigantisch cultuurverschil in dit land bestaat, wat in de zitting van vorige week trouwens ook is gebleken.

Mijnheer de minister, u bent op een bepaald moment weggelopen. Ik heb daar in alle eerlijkheid en menselijkheid ook alle begrip voor, maar de heer Landuyt heeft gelijk. U hebt een en ander gemist.

De mensen van het terrein die door de heer Liégeois en de heer Van den Bon waren meegebracht, hebben zeer concrete, punctuele aanwijzingen gegeven over waar het allemaal misloopt. Zij hebben er bij wijze van spreken de oplossingen bijgegeven. Ik weet dat dit niet hun taak is maar de onze, maar de vraag aan u en de hele commissie is nu wat wij daarmee gaan doen. Gaan wij dit laten passeren?

Ik moet toch even kwijt dat ik het schokkend vind als ik zie hoe sommigen in deze commissie menen te moeten schieten op de boodschappers en de boodschap daarmee ongehoord laten.

Er zijn nu eens magistraten die niet in een cocon zitten, die hun nek uitsteken, die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen, die het niet hebben over de scheiding der machten maar over het evenwicht der machten. Dat is trouwens het enige wat men in deze kan verdedigen.

Wat blijkt nu? Die mensen worden hier echt geschoffeerd. Geheel terzijde en los van deze commissie, ik denk dat wij in dit Parlement zullen moeten leren om hoorzittingen te houden, want de manier waarop wij dat aanpakken – minutenlange uiteenzettingen en

un entretien avec les personnes quotidiennement confrontées au problème. Le président pense-t-il pouvoir élaborer un programme pour l'organisation d'auditions supplémentaires? Nous ne pouvons pas nous contenter de critiquer ceux qui ne se sont peut-être pas exprimés dans les formes requises. Un sérieux problème de société a bel et bien été épinglé.

01.06 Siegfried Bracke (N-VA): Lors de l'audition de la semaine dernière, j'ai pu constater qu'il existait une différence de mentalité énorme dans ce pays. Je peux comprendre pourquoi M. De Clerck s'est enfui à un moment donné.

Les experts qui accompagnaient MM. Liégeois et Van Den Bon ont fourni des informations très concrètes sur tous les dysfonctionnements actuels et ont également proposé certaines solutions, ce qui n'est d'ailleurs pas leur rôle, mais le nôtre! La question est à présent de savoir ce que nous allons faire de ces informations. Va-t-on simplement laisser passer tout ça sans bouger? Je trouve choquant que des membres de cette commission préfèrent s'en prendre aux messagers que d'entendre réellement leur message.

Je trouve inacceptable que des magistrats qui ne s'isolent pas dans leur cocon et qui prennent leurs responsabilités au plan social soient reçus ici avec un certain mépris! Il est clair qu'il faut

duizenden vragen tegelijk waarbij degene die wordt gehoord verondersteld wordt daarop te antwoorden – is eigenlijk het systeem schofferen. Het is dé manier om geen antwoord te krijgen.

Als ik mag spreken uit mijn vorig leven, wat dit Parlement nodig heeft is een duidelijke formattering. Ik heb niet de bedoeling het vrije woord af te nemen, maar het moet worden geformatteerd. Dat is niet zo vreemd. Dat gebeurt ook in het Europees Parlement. Wij kunnen daar veel van leren.

De collega's die vinden dat de betrokken magistraten over de schreef zijn gegaan, moet ik erop wijzen dat de magistraten eigenlijk bezorgd zijn om de sociale zekerheid. Als de magistraat in kwestie het heeft gehad over het *end of democracy event*, dan begrijp ik, mijnheer de minister, dat u daar in eerste instantie fors op hebt gereageerd. Ik ben goed geplaatst om te zeggen dat u daar in een eerste instantie als een journalist op hebt gereageerd, dat betekent zonder goed te weten waarover het ging.

Had u beter geluisterd en had u ze bijvoorbeeld hier aan het woord gehoord, dan zult u het ongetwijfeld met mij eens zijn dat ook sociale bescherming een onderdeel is van de democratie. Democratie is meer dan met zijn allen om de zoveel tijd gaan stemmen. Sociale bescherming is een onderdeel van de democratie. In die zin is de reactie die ik van sommige Franstalige leden krijg bijzonder merkwaardig. Ik was van mening dat ook zij bezorgd waren over het bouwwerk van de sociale bescherming. Blijkbaar gaat een aantal principes daar echter boven, maar dat is hun zaak.

Inderdaad moeten wij bezorgd zijn om democratie. Immers, als de druk op het systeem van de sociale bescherming zo groot wordt dat wij het niet meer kunnen houden, dan vervallen allerlei principes, onder meer het 'voor wat, hoort wat'-principe.

Mijn vraag is dus heel concreet de volgende. Ik zal het voorlopig ook bij mijn vraag laten. Ik had hier een oplijsting gemaakt van alle punten die door de magistraten in kwestie zijn aangeduid.

Mevrouw Van Cauter, mijn lijst begint inderdaad met de wetsevaluatie. Ik moet eerlijk bekennen dat ik stomverbaasd was toen ik hoorde verklaren dat de bedoelde wetsevaluatie voor de magistraten gebeurt, maar dat het Parlement niets met die evaluatie doet. Als ze bovendien al eens een vraag krijgen, betreft het een vraag die uit de krant komt.

Een en ander doet mij allerlei bedenkingen maken over de jarenlange discussie die wordt gevoerd over het verschil tussen inhoud en vorm. Sommigen beweren dat zij voortdurend met de inhoud bezig zijn. Ik begin te vrezen dat zulks een opmerking is die puur voor de vorm wordt gemaakt.

Ik keer terug naar de zaak. De magistraten in kwestie hebben die opsomming gemaakt. Wij kunnen de evaluatie maken.

Mevrouw Van Cauter, als wij inderdaad van oordeel zijn dat een en ander nog meer moet worden getoetst, kan ik daarmee leven, op één voorwaarde, met name dat het opschiet. Dit is immers ook de boodschap van de magistraten: dames en heren in het Parlement,

améliorer la manière dont les auditions sont organisées.

Les magistrats qui se sont clairement exprimés s'inquiètent en premier lieu de la sécurité sociale. Si un magistrat parle de *end-of-the-democracy-event*, je puis comprendre que le ministre réagit dans un premier temps avec force. S'il avait toutefois mieux écouté, il aurait compris que la protection sociale fait également partie intégrante de la démocratie. Si la pression sur notre sécurité sociale devait devenir trop importante, toute une série de principes importants risquent d'être mis à mal.

La commission doit à présent se pencher sur le sort à réserver à l'évaluation des magistrats et à la liste des problèmes qu'ils ont dressée. J'ai été très étonné d'apprendre que ce Parlement ne se préoccupe guère du suivi législatif. Si la commission estime que des auditions sont encore nécessaires, comme le propose Mme Van Cauter, je ne m'y oppose pas à condition qu'il soit fait preuve de diligence. Il est vraiment temps d'agir.

dames en heren in de regering, het wordt tijd dat het opschiet. Wij hebben al lang gewaarschuwd. De druk wordt alsmaar groter. Het wordt dus tijd dat wij iets doen.

Mijnheer de minister, mijn vraag aan u is dus – en vermits het om een gedachtewisseling in de hele commissie gaat, stel ik de vraag ook aan de andere leden van de commissie – wat wij concreet met de evaluatie zullen doen? Wij zijn in staat om de evaluatie bij wijze van spreken punt per punt in voorstellen om te gieten. Het is evenwel aan ons om zulks al dan niet te doen.

01.07 Christian Brotcorne (cdH): Madame la présidente, je n'ai pas envie de crier au loup, même si certains propos sont parfois exagérément polémiques. Je suis un habitué des rentrées judiciaires et des mercuriales et je suis franchement étonné du bruit qu'on fait autour de ce qui s'est dit à Anvers, alors qu'on laisse sous silence des choses qui se sont dites lors d'autres rentrées judiciaires.

Quel est le contour de la liberté d'expression des magistrats? Je trouve que ces gens ont le droit de s'exprimer. La mercuriale et les assemblées générales des cours d'appel sont aussi faites pour cela. Elles sont là pour permettre aux magistrats, dont on attend qu'ils rendent des jugements ou des arrêts, de dire que telle législation pose problème dans la manière dont elle est rédigée ou dans la façon dont elle est abordée.

Je suis favorable à la liberté d'expression et je trouve que même si on a des points de vue ou des avis différents, ils peuvent être exprimés pour autant que cela reste dans le contexte de la séparation des pouvoirs.

Monsieur le ministre, comment concevez-vous cette forme d'expression des hauts magistrats? Quels contours imaginez-vous dans l'expression des mercuriales?

Je rejoins le collègue Bracke sur ce qu'il vient de dire, j'ai toujours considéré que les mercuriales étaient pour nous, parlementaires, l'occasion de nous interroger sur ce que fait le monde judiciaire et d'y puiser du matériel pour notre travail parlementaire.

La semaine passée, nous avons procédé à des auditions polémiques qui ont duré des heures et qui ne servent à rien si ce n'est à donner une mauvaise image de la justice et du Parlement. Plutôt que de débattre de chacune de ces mercuriales, chaque parlementaire devrait aller y puiser ce qu'il veut! Par exemple, j'étais à la rentrée de la cour d'appel de Mons. Monsieur le ministre, on y a largement critiqué votre projet de création d'un collège du siège et je n'ai pas entendu que cela suscitait des polémiques extraordinaires. Ces remarques sont également portées au sein de ce Parlement, où tout le monde n'est pas d'accord avec vous. Pourquoi les magistrats ne pourraient-ils pas le dire?

Évidemment, il y a peut-être autre chose quand on aborde le fond, la philosophie ou l'aspect politique de certaines parties de la législation. C'est peut-être là que réside le danger; c'est peut-être là que le contour dont je parlais au début de mon intervention est à mettre.

Lors de la rentrée de la cour du travail, j'ai entendu parler de la

01.07 Christian Brotcorne (cdH): Het verbaast me dat er zoveel ophef wordt gemaakt over de uitspraken die in Antwerpen werden gedaan. De rechters hebben het recht om te spreken. Zowel de mercuriale als de algemene vergaderingen van de hoven van beroep bieden de magistraten een forum om eventuele problemen met deze of gene wetgeving onder de aandacht te brengen. Er kunnen uiteenlopende standpunten worden verdedigd, op voorwaarde dat de scheiding der machten niet wordt geschonden.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover die mercurialen van de hoge magistraten? Aan welke beperkingen zijn ze onderworpen?

Vorige week hebben we polemische hoorzittingen georganiseerd, die de rechterlijke en de wetgevende macht alleen maar een slecht imago bezorgen. In plaats van nutteloze debatten te voeren zouden we moeten luisteren naar wat er gezegd werd om er inspiratie uit te putten. Ik was op de plechtige openingszitting van het hof van beroep te Bergen, waar men kritiek had op het voorstel van de minister om een college van de zetel op te richten. Waarom zouden de magistraten niet voor hun mening mogen uitkomen?

Ik heb dat niet als een onnodige polemiek beschouwd. Bij de opening van het gerechtelijk jaar richten de magistraten zich ook tot de politieke wereld en zeggen ze de beleidsmakers wat ze hun

manière dont fonctionne la CTIF, qui aborde la fraude sociale par le biais de la fraude fiscale. Cela s'inscrit dans les déclarations du procureur général de la cour d'appel d'Anvers. J'ai entendu ces critiques sur le fonctionnement comme sur la législation à laquelle il manquerait tel ou tel élément pour qu'elle soit plus efficace et plus performante.

Je n'ai pas considéré cela comme de la polémique inutile. Lors de ces rentrées, les magistrats savent qu'ils ont devant eux le monde politique; dès lors, ils lui disent, d'une manière peut-être un peu officielle et solennelle, ce qu'ils estiment nécessaire. Par la suite, c'est à nous, me semble-t-il, au sein de cette commission et avec votre appui, monsieur le ministre, de faire la part des choses et de mener les débats qui doivent l'être.

01.08 Koenraad Degroote (N-VA): Mijn vraag is wat kleiner en praktischer. Het betreft een randbemerking over een aspect dat werd aangekaart in de mercuriales en besproken tijdens de vorige vergadering, namelijk de dwangsommen. De magistraten hebben gezegd dat zelfs belachelijk hoge dwangsommen worden uitgesproken. Dat is niet bevorderlijk en dergelijke vonnissen ondermijnen het systeem, waardoor in de buitenwereld, de landen rondom ons, de indruk ontstaat dat ze best naar hier komen, aangezien er geld te verdienen valt.

Mijnheer de minister, zijn er al stappen gezet om hier het rechtsmiddel cassatie in het belang van de wet aan te wenden? De procureur-generaal bij het Hof van Cassatie kan dat. Als minister van Justitie kunt u daar instructie toe geven. Dat zou dan kunnen leiden tot een meer eenduidige rechtspraak met minder hoge dwangsommen, wat op korte termijn een beter beeld kan scheppen. Ik weet niet waar men staat vandaag, vandaar mijn poging tot een constructieve betoog.

01.09 Raf Terwingen (CD&V): Mevrouw de voorzitter, ik zal het niet meer hebben over de polemiek over de vraag naar de wenselijkheid van uitspraken van procureurs-generaal. De gebeurtenissen, ook in onze commissie vorige week, hebben duidelijk gemaakt dat dergelijke uitspraken bepaalde gevolgen hebben. Dat neemt niet weg dat we in de spiegel moeten durven te kijken over wat hier vorige week is gebeurd. Die polemiek heropen ik hier echter niet.

Mijnheer de minister, collega's, ik wil de terechte opmerking van de procureur-generaal over het comité inzake wetsevaluatie even aankaarten. Tot eigen scha en schande stel ik vast dat ik daarvan ook lid ben. Ik kijk in eigen boezem: ik heb daar ook nooit iets van gehoord. Dat is ons aller schuld.

Ik heb de volgende concrete vraag. Ik heb begrepen dat de voorzitter van de Kamer opnieuw een brief over het comité inzake wetsevaluatie zal richten aan de Senaatsvoorzitter. Hoe lossen we de problemen vervolgens op? De blokkering ligt blijkbaar daar, omdat men er niet overgaat tot het aanstellen van de leden van die commissie. Daarover moeten we concreet van gedachten kunnen wisselen. Wat zijn de ideeën ter zake? Hoe kunnen we de situatie deblokkeren?

Een aantal fracties heeft de verslagen wel degelijk gelezen en daaruit zijn wetsvoorstellen voortgevloeid, die voor de media niet supersexy waren, maar die wel tot wetsaanpassingen hebben geleid.

menen te moeten zeggen. Wij moeten de afweging maken en de debatten voeren die moeten gevoerd worden.

01.08 Koenraad Degroote (N-VA): Les magistrats ont déclaré que des astreintes faramineuses – voire même ridiculement élevées – avaient été infligées. Ces décisions sapent le système et créent des pressions.

Des initiatives ont-elles déjà été prises pour recourir au pourvoi en "cassation dans l'intérêt de la loi"? Cet instrument pourrait uniformiser la jurisprudence et faire baisser le montant des astreintes.

01.09 Raf Terwingen (CD&V): Nous devons avoir le courage de nous remettre en question à propos des événements de la semaine dernière, mais je vais m'abstenir de relancer la polémique.

La remarque du procureur général sur le Comité d'évaluation de la loi était fondée. Je siège dans ce comité. Le président de la Chambre veut à présent adresser un nouveau courrier à ce sujet au président du Sénat, le "blocage" étant probablement imputable à cette institution qui n'a pas nommé les membres de la commission. Plusieurs groupes politiques ont bel et bien lu les rapports. Cette lecture a débouché sur des propositions de loi qui ont permis d'adapter la législation.

Si ce comité existe, il faut s'en

Ik wil hier niet *pro domo* pleiten. Dat is het minst interessante wat men kan doen, maar enkele fracties hebben dat gedaan. Dat neemt niet weg dat als het comité bestaat, wij er werk van moeten maken. De vraag is hoe wij dat zullen doen. Misschien heeft de minister een idee hoe wij het kunnen activeren.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, ik had zelf ook een vraag ingediend, maar die dateerde van voor de genomen beslissing dat de gezamenlijke commissie bijeengeroepen zou worden. Ik ga nu niet dieper in op de vragen over uw uitspraak. Alles wat ik daarover wou zeggen, is al gezegd.

Ik betreur, net als de heer Terwingen, dat wij als politici een zeer onfraai beeld van onszelf hebben opgehangen. Wij allemaal, ik viseer niemand. Het was een gemiste kans om aan te geven dat de politiek de koe bij de horens wil vatten. Misschien kunnen wij dat nu wel doen.

Mevrouw Van Cauter, uw vraag om een hoorzitting te organiseren, houdt wel steek. Het is echter belangrijk nu reeds ter zake te komen en het wetgevend werk aan te vatten. De oplossingen werden ons aangereikt – de heer Landuyt zei het al – door de drie aanwezige substituten. Die oplossingen zijn al grotendeels omgezet in wetgevende initiatieven, die nu hangend zijn. Ik denk maar aan het wetsvoorstel inzake het Wetboek Belgische Nationaliteit, het wetsvoorstel inzake schijnhuwelijken, de herziening van de juridische tweedelijnsbijstand, de informatisering van Justitie. Volgens mij zijn dat vier grote wetgevende initiatieven waar onze commissie meteen werk van kan maken.

Daarnaast is er uiteraard werk voor Binnenlandse Zaken en voor Sociale Zaken. Ook fraude is gedetailleerd besproken. Het is een groot probleem. Zelfs het handelsrecht en het economisch recht kwamen ter sprake. Zo werd ook het ontbreken van de vereisten voor een specifiek attest conform de doelomschrijving van een vennootschap aangekaart, waarvoor een oplossing moet worden gevonden.

Mevrouw Van Cauter, er kunnen misschien hoorzittingen komen, om duidelijk te maken dat het probleem aan beide zijden van de taalgrens een feit is en nu misschien wat eenzijdig belicht is vanuit Antwerpen of Vlaanderen. Dat kan nuttig zijn.

Wij mogen echter niet dralen. Wij moeten misschien ter zake, bij een regeling van de werkzaamheden, met die hoorzitting in het achterhoofd, concrete prioriteiten op tafel leggen en daaraan allemaal werken. Dat is eigenlijk de enige conclusie die ik kan trekken uit die hoorzitting.

occuper dans la pratique. Le ministre sait peut-être comment nous pourrions l'activer.

La **présidente**: Comme M. Terwingen, je regrette que nous n'ayons pas donné une très bonne image de nous en notre qualité de responsables politiques. Nous pourrions peut-être rappeler que le monde politique veut prendre le problème à bras-le-corps.

C'est à juste titre que Mme Van Cauter demande l'organisation d'une audition. Il importe, en effet, d'entamer dès à présent le travail législatif. Les trois substituts nous ont indiqué les solutions. Notre commission peut s'occuper d'emblée de quatre grandes initiatives législatives: la proposition de loi relative au Code de la nationalité belge, la proposition de la loi relative aux mariages de complaisance, la réforme de l'aide juridique de deuxième ligne et l'informatisation de la Justice.

Par ailleurs, les départements de l'Intérieur et des Affaires sociales auront aussi leur part du travail. Il a aussi été largement question de fraude, laquelle constitue tout de même un problème de taille. Même le droit du commerce et le droit économique ont été abordés.

Le problème de l'absence des critères pour la délivrance d'une attestation spéciale conforme à l'objet d'une société existe des deux côtés de la frontière linguistique, mais semble pour l'instant peut-être vu unilatéralement du côté de la Flandre. Des auditions sur la question peuvent éventuellement être organisées, mais le plus important est de ne pas traîner et d'arrêter des priorités.

01.10 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, collega's, het dossier inzake migratie, asiel en sociaal strafrecht is in grote mate een parlementaire verantwoordelijkheid geworden en het moet daar

01.10 **Stefaan De Clerck**, ministre: Le Parlement a accompli un excellent travail dans les

werk van maken. Dat is het geslaagde deel van het verhaal. De problematiek is heel scherp naar voren gebracht en er moet daar politiek gehandeld worden.

De procureur-generaal bij het Hof van Cassatie heeft in zijn mercuriale over de piraterij gesproken. De heer de le Court had het zijn mercuriale over de toename van het aantal strafzaken in Brussel, procureur-generaal Schins over de afschaffing van de onderzoeksrechter, procureur-generaal Visart over "le faible taux de condamnation pour viols en Belgique" en over de aanwezigheid van de vrouwen in de magistratuur.

Daarvoor werden wij inderdaad terechtgewezen. De heer Leys heeft loco Michaux in Mons over "justice et vérité" gesproken en over de brief die ik aan het Parlement heb geschreven over het College van de zetel.

Voor de verklaringen van de heer Liégeois zijn naar voren gekomen, wat een punt was waarop ik rap heb gereageerd. Ik zal ook zeggen waarom en op welke manier ik heb gereageerd.

Essentieel is dat procureurs-generaal duidelijk een absolute meningsvrijheid hebben. Zij hebben de vrijheid, het recht en de plicht om vrij te spreken. Zij hebben de plicht om elementen aan te brengen die voor de handhaving van het recht belangrijk zijn.

Basisartikel 345 bepaalt dat zij een redevoering over een bij die gelegenheid passend onderwerp houden. Zij kiezen het onderwerp zelf. Elk jaar houdt elke procureur-generaal een mercuriale. Er is al een traditie van vele thema's en ook van vele debatten die op de mercuriales zijn gevolgd.

Het basisbeginsel is evident. Zij hebben *freedom of speech*. Zij hebben een dubbele houding. Daarom is de houding die het openbaar ministerie moet aannemen, ook altijd dubbel. Enerzijds, zijn zij een gerechtelijk orgaan. Zij moeten ervoor zorgen dat zij in totale onafhankelijkheid en in totale vrijheid kunnen handelen. Zij moeten echter ook in totale voorzichtigheid handelen. Zij moeten onpartijdig zijn. Anderzijds, zijn zij ook een orgaan dat van de uitvoerende macht afhangt. Zij moeten immers de wetten uitvoeren.

Ik heb een en ander ook even nagekeken of over politiek en over vrijheid van meningsuiting commentaren bestaan. Er bestaat weinig of niks over, behoudens dat wordt gesteld dat zij onpartijdig moeten zijn en een discretieplicht hebben. Het zijn elementen die wij kennen en die hier mogen worden herhaald, maar die niet de essentie van het verhaal zijn.

Een andere element, dat wel essentieel is geworden en dat op de publieke verantwoordelijkheid en op de res publica, in de brede zin van het woord, van de magistraten doorgaat, is de wet van 25 april 2007. Die wet bepaalt heel expliciet het volgende.

Il est important de le répéter: "dans le courant du mois d'octobre, le procureur général près la Cour de cassation et le collège des

dossiers de la migration, de l'asile et du droit pénal social.

Les magistrats évoquaient des dossiers comme la piraterie, l'augmentation du nombre de dossiers pénaux à Bruxelles, la possible suppression du juge d'instruction et les peines légères infligées pour les viols.

La question de la présence des femmes dans la magistrature et le thème "justice et vérité" ont également été abordés.

Les procureurs généraux bénéficient du droit de s'exprimer en toute liberté. Ils sont néanmoins tenus d'évoquer des éléments importants pour garantir le respect du droit. L'article 345 du Code judiciaire stipule qu'ils prononcent un discours sur un sujet adapté à la circonstance. Ils choisissent librement le thème et chaque année, chacun des procureurs généraux organise une mercuriale qui, traditionnellement, suscite un large débat.

Le principe de base est clair, mais l'attitude du ministère public est toujours ambiguë. Le ministère public est d'une part, une instance judiciaire qui doit toujours agir en parfaite indépendance et en parfaite liberté, mais avec la plus grande prudence. Il représente d'autre part une institution qui dépend du pouvoir exécutif et qui est chargée d'exécuter les lois. Les commentaires publiés à ce sujet sont rares, mais ils indiquent néanmoins que les procureurs généraux doivent être impartiaux et sont tenus d'observer un devoir de réserve.

C'est cependant la loi du 25 avril 2007 qui est essentielle si nous voulons approfondir la réflexion sur la responsabilité publique des magistrats. Cette loi stipule ce qui suit.

"De procureur-generaal bij het Hof van Cassatie en het college van

procureurs généraux adressent au comité un rapport comprenant un relevé des lois qui ont posé des difficultés d'application ou d'interprétation pour les cours et tribunaux au cours de l'année judiciaire écoulée".

En résumé, dans les travaux préparatoires, on insiste sur deux aspects: les difficultés d'application et les difficultés d'interprétation. La circulaire du collège des procureurs généraux dit clairement: "il est nécessaire que des magistrats confrontés à un usage impropre ou à un abus des règles de droit le signalent".

procureurs-generaal zenden aan het comité in de loop van de maand oktober een verslag toe, dat een overzicht bevat van de wetten die voor de hoven en de rechtbanken tijdens het voorbije gerechtelijk jaar moeilijkheden bij de toepassing of de interpretatie ervan hebben opgeleverd."

In de voorbereidende werkzaamheden wordt dus de nadruk gelegd op zowel de toepassings- als de interpretatieproblemen.

De omzendbrief van het college van procureurs-generaal stelt duidelijk dat magistraten die met een oneigenlijk gebruik of misbruik van de rechtsregels worden geconfronteerd, zulks moeten melden.

Zij moeten dus signaleren. Zij hebben een signaalplicht. Dat is ook het woord dat de procureur-generaal heeft gebruikt. Hij wil een signaal geven. Dat is de toepassing van de wet van 25 april 2007. Dat is ook de rondzendbrief die door het College van procureurs-generaal daarover is gemaakt. Dat is de bevestiging van de vrijheid van meningsuiting, de *freedom of speech* van de procureurs-generaal. Zij kunnen hun thema kiezen. Zij kunnen hun inhoud kiezen. Zij kunnen ook signaleren wat fout loopt. Op dat vlak heb ik geen commentaar.

La loi du 25 avril 2007 oblige donc les procureurs généraux à signaler les problèmes. Ceci confirme leur liberté d'opinion. Ils peuvent relever ce qui ne fonctionne pas correctement. Je n'ai aucune critique à cet égard.

Ik denk niet dat het de bedoeling is om nu op het geheel van het asiel- en migratiebeleid in te gaan. Dat is ook niet mijn bevoegdheid. Ik kan alleen zeggen dat er vanuit de bevoegdheid van Justitie tal van initiatieven zijn genomen.

Mon propos n'est pas d'évoquer ici la politique en matière d'asile et de migration. Ce n'est d'ailleurs pas dans mes attributions. Je tiens en revanche à souligner le fait que la Justice a pris de nombreuses initiatives. Le Parlement a élaboré un nouveau Code pénal social, qui est l'instrument par excellence pour intervenir plus efficacement. Le Parlement doit poursuivre sur cette voie, et c'est évidemment ce que fera également le nouveau gouvernement.

Het is evident dat men in de materie van asiel en migratie op sociaal strafrecht moet doorgaan en dat u vanuit het Parlement alle initiatieven zult blijven nemen. De regering die eraan komt zal dat ook doen. Dat lijkt mij evident. Het is niet aan mij om daarover nu uitspraken te doen.

J'ai réagi rapidement à la mercuriale du procureur général Liégeois, car, l'année passée aussi, il avait déjà fait toute une tirade sur les problèmes qui existaient à l'époque. Le 9 septembre 2010, je lui ai adressé une lettre dans laquelle, en substance, je lui disais notamment ceci: "Vous ne serez sans doute pas étonné que je souhaite réagir à la mercuriale que

Ik heb daarop inderdaad nogal snel gereageerd omdat ik ook vorig jaar heb gereageerd. Ik heb vorig jaar ook een probleem gehad met procureur-generaal Liégeois. Ik was toen aanwezig in Antwerpen. Ik was toen een luisterend oor. Ik heb daar toen een tirade gehoord over alle problemen die zich voordeden.

In mijn brief van 9 september 2010 schrijf ik hem: “Het zal u niet verwonderen dat ik wens te reageren op de mercuriale die u in mijn aanwezigheid hebt uitgesproken voor het hof van beroep van Antwerpen en op het aansluitende interview in de *Gazet van Antwerpen*, waarin u uw visie nogmaals hebt uiteengezet”.

Ik zal niet heel de brief voorlezen, maar ik heb daarin ook het volgende geschreven. “Ik ben grote voorstander van open overleg en debat tussen politiek en magistratuur. Dit kan immers de motor zijn voor goede samenwerking, voor synchronisatie van de acties en voor een vertrouwenwekkende Justitie in onze rechtsstaat. Een mercuriale kan daar een uitstekende gelegenheid toe zijn. Voorwaarde is dan wel dat de denkoefening integraal, objectief en opbouwend is.”

Ik heb toen concreet een aantal elementen van vorig jaar behandeld, maar ben geïndigd met het volgende. “Kortom betreurt ik dat u van de gelegenheid geen gebruik hebt gemaakt om een mercuriale uit te spreken die een kritische, maar een correcte oproep naar het beleid formuleert en waarin de magistratuur zich genereus engageert voor een doeltreffende, humane en transparante justitie ten aanzien van iedere rechtszoekende. Dit is nu eenmaal het verschil tussen een requisitoir en een mercuriale.”

Dit is het element stijl. Zij kunnen en moeten de waarheid zeggen en moeten signalen geven. Het is hun opdracht en hun vrijheid, maar er is ook een element van stijl. Er is een stijlverschil tussen een mercuriale en een requisitoir.

Ik heb dat vorig jaar geschreven en heb dat ook dit jaar herhaald. Iedereen spreekt zoals hij wil, en men kan daarbij bedenkingen hebben. Elk parlement gedraagt zich zoals het wil en de commissievergadering van vorige week was ook geen perfecte stijl oefening. Daarop kan ook commentaar worden gegeven. Ik vond het gebrek van respect vanwege het Parlement ten aanzien van de magistraten ook stuitend. Ik vond dat ook een element waarop ik wil reageren. Ik ben toen inderdaad weggegaan omdat het geen opbouwende kritiek was. Ik had gehoopt dat het integraal, objectief en opbouwend zou kunnen zijn.

Ik heb dit jaar dus opnieuw gereageerd en opnieuw geschreven. “Met grote aandacht heb ik kennis genomen van de twee mercuriales” – er zijn er twee, ook al spreekt men voortdurend maar over een – “die in Antwerpen werden uitgesproken en van de rapportering erover in de media. Met deze brief wil ik net zoals vorig jaar inhoudelijk reageren op uw teksten. Daarmee wil ik tegelijk de al te polariserende berichtgeving in de media ook juist stellen. De tekst die u voor het hof van beroep hebt uitgesproken, lijkt mij een correcte vertolking van uw terechte bezorgdheid. Ik dank u overigens voor de punten waarover u een positieve evaluatie over het beleid hebt gemaakt”.

Ik begrijp dat dit niet in de media is gekomen, maar hij heeft op veel punten heel lovende woorden gesproken over regering en Parlement en ik vond dat dit ook even mocht worden vermeld.

Dat was voor het hof van beroep van Antwerpen.

“Ook de tekst die vanuit het Arbeidshof is uitgesproken bevatte in grote mate een kritische maar onderbouwde analyse van een aantal

vous avez prononcée en ma présence devant la cour d'appel d'Anvers, ainsi qu'à l'interview accordée à la *Gazet van Antwerpen* et au cours de laquelle vous avez une nouvelle fois présenté votre vision des choses”.

J'ai également écrit que j'étais un grand partisan d'une concertation ouverte entre la politique et la magistrature mais qu'il convenait de distinguer une mercuriale d'un requisitoire.

J'ai été choqué par le manque de respect que le Parlement a témoigné à l'égard des magistrats la semaine passée. Les critiques émises à cette occasion n'étaient nullement constructives.

J'ai à nouveau réagi aux mercuriales cette année. J'ai fait savoir aux intéressés que j'avais pris connaissance des deux mercuriales – il y en a bel et bien eu deux, même si une seule retient toute l'attention – et de la polarisation recherchée par les journalistes dans leurs reportages. J'ai également saisi cette occasion pour remercier le procureur général pour ses louanges formulées à l'adresse du gouvernement et du Parlement sur d'autres points. Je n'ai cependant trouvé aucune trace de ces éléments positifs dans la presse.

J'ai également écrit ce qui suit: “Le texte de la Cour du travail comportait aussi une analyse critique mais dûment étayée d'une série de facettes de cette thématique des étrangers. Le cri d'alarme que vous avez poussé était puissant et clair. Il s'inscrit parfaitement parfaitement dans le cadre de la liberté d'expression propre à chaque mercuriale. Davantage encore, il est à mes yeux du devoir du ministère public de signaler l'existence de problèmes sociétaux à l'occasion de l'évaluation de la législation ou de la politique criminelle. La logique veut que le diagnostic soit

facetten van de vreemdelingenproblematiek. De signalen die u hierover gaf, waren scherp en duidelijk. Zij kaderen volkomen in de *freedom of speech* die eigen is aan elke mercuriale. Meer nog, het lijkt mij de plicht van het openbaar ministerie maatschappelijke problemen bij de wetsevaluatie of bij de criminele politiek te signaleren en te duiden. De logische aansluitende stap bestaat erin dat aan de diagnose concrete acties op het terrein of precieze aanbevelingen aan het beleid worden gekoppeld.

Ik refereer aan mijn brief van vorig jaar, waarin ik stelde dat een mercuriale meer mag zijn dan een requisitoir. Ik zie dus graag deze aanvullende stappen of suggesties tegemoet. Wij kunnen daarover zeker het debat voeren.

Ik heb wel moeite met uw vondst van het EDE, het *end of democracy event*, dat het sluitstuk van uw redenering, en een scoop voor de media is. Alsof het beleid met plezier op het einde van de democratie zou afstevenen. Dit is zonder meer een onrechtvaardige en karikaturale voorstelling van de politieke problemen.

Ik wil reageren tegen iedereen die zo'n aantijging formuleert, maar ik doe dit nog krachtiger ten aanzien van een hoge magistraat, van wie wij per definitie verwachten dat hij zin voor evenwicht en nuance behoudt. Ik meen ook niet dat dergelijke aantijgingen thuishoren in het model van Montesquieu, dat aan de basis ligt van ons constitutioneel model. Is het niet meer dan ooit tijd dat de constitutionele machten, waaronder de gerechtelijke, zich niet profileren als onrustige onheilsprofeten maar samen antwoorden formuleren op de grote uitdagingen van deze tijd?"

Dat heb ik in die brief geschreven. Ik heb er geen probleem mee die hier voor te lezen. Het is mijn mening, en het is van in het begin mijn mening geweest. Ik kon niet aanvaarden dat de procureur-generaal eindigde met te zeggen dat zijn rede enkel zou gaan over één enkel aspect, het "als een kanker groeiend gevaar voor ongebreidelde en niet meer te stuiten onbeheersbaarheid waarin deze democratie gezogen wordt en dat het gevolg is van politiek ondoordacht handelen, en dus van het wanbeleid vertaald in wetteksten. Kunnen de verantwoordelijke politieke partijen toelaten dat wij gewoon verder afstevenen op een EDE – een nieuwe term die ik vandaag lanceer, namelijk een *end of democracy event* – of kunnen wij straks toch zeggen: Change? Yes we can."

Wel, ik hoop dat wij het samen met hem zullen kunnen zeggen. "Change? Yes we can." Hij heeft het aangebracht. Maar zijn uitspraak over het *end of democracy* kan ik niet aanvaarden. Dat soort politieke uitspraken is totaal ongepast in hoofde van een procureur-generaal. Al moeten de problemen die hij aanbracht zeker voorwerp uitmaken van nauwgezette politieke actie op korte termijn.

01.11 Bert Schoofs (VB): Mijnheer de minister, ik heb begrip voor uw betoog. Vorig jaar kwam u in Antwerpen in het oog van de storm terecht en dat heeft blijkbaar sporen nagelaten. Ik beschuldig u niet van tunnelvisie. Ik begrijp dat u reageert tegen wat de procureur-generaal zegt, maar ik blijf toch met een vraag zitten. Wanneer een andere procureur-generaal van een nog hoger rechtscollege zegt dat er een oorlog kan ontstaan wanneer één landsgedeelte geen corridor naar een ander krijgt, dan moet u die eveneens een brief schrijven.

suivi d'actions concrètes sur le terrain ou que la politique mise en œuvre s'accompagne de recommandations précises."

J'ai par ailleurs indiqué que l'observation relative au *end of democracy event* (EDE) me posait des problèmes, créant l'impression que le politique se lancerait avec plaisir sur la voie de la fin de la démocratie. Il s'agit-là d'une présentation injuste et caricaturale des problèmes politiques. À ce propos, j'ai écrit ce qui suit: "Je tiens à réagir contre quiconque formulerait ce genre d'accusation, mais avec plus de conviction encore s'agissant d'un haut magistrat, dont nous attendons par définition qu'il conserve le sens de l'équilibre et de la nuance. Je ne suis pas davantage convaincu que ce genre d'accusation s'inscrit dans le modèle de Montesquieu, qui constitue la base de notre modèle constitutionnel. Il est plus que jamais temps que les pouvoirs constitutionnels, et donc également le pouvoir judiciaire, ne sèment pas l'inquiétude en se profilant comme des prophètes de malheur mais collaborent à la formulation de réponses aux grands défis de notre époque."

Le procureur général a conclu son exposé en demandant si les partis responsables allaient tolérer que nous poursuivions notre course vers le EDE ou oseraient affirmer malgré tout "Change? Yes we can." J'espère de tout cœur que nous pourrions tous emprunter ensemble cette dernière voie.

01.11 Bert Schoofs (VB): Je comprends que le ministre réagisse dans ce cas mais je continue de m'interroger malgré tout. Lorsqu'un autre procureur général – auprès d'une juridiction plus haute encore – annonce qu'une guerre pourrait éclater

Excuseer mij, maar u meet met twee maten en twee gewichten als u die niet aanpakt.

Toen ik een hoge magistraat hoorde over rechts populisme en gevaar, en een andere over een corridor naar zee en een oorlog die kan uitbreken, dacht ik – weliswaar met een knipoog – dat alleen nog precisiebombardementen op Antwerpen ontbreken. U moet die magistraten ook voor hun verantwoordelijkheid stellen als u vindt dat één magistraat een uitspraak heeft gedaan die als onverantwoordelijk zou kunnen worden geïnterpreteerd. Daar blijf ik mee zitten.

Ik respecteer uw mening. Ik respecteer u als minister die vindt dat sommige zaken voor u niet door de beugel kunnen. Zoals echter gezegd door collega Bracke: schiet niet op de boodschapper. Zouden die mensen van slechte wil zijn? Ik denk dat niemand dat is. Iedereen die zich inschakelt in een democratisch rechtsbestel, zoals iedereen hier in de zaal, heeft het goed voor met de samenleving en wil dat op zijn manier oplossen. Magistraten willen het blijkbaar op hun manier oplossen en dat door de politiek ook opgelost zien. Ik denk niet dat zij daarbij partij kiezen. Ik ontwaar echter een enorme selectiviteit bij de benadering van de zaak, zelfs bij een aantal Vlaamse collega's die zeggen dat het misschien niet op een gepaste wijze gebeurde. Ik respecteer die mening, maar vond dat totaal niet.

Ik geef u een voorbeeld van een zetelend magistraat, die geen partij mag kiezen in de samenleving. Die vond destijds dat het Vlaams Blok een socialistische visie op het recht had. Dat deed pijn. Men mag mij alles verwijten, maar niet dat ik een socialistische visie op het recht heb.

01.12 Renaat Landuyt (sp.a): Een nationaalsocialistische?

01.13 Bert Schoofs (VB): Dat is van de socialisten. Het moustacheke was ook een socialist, collega Landuyt.

Het was inderdaad een partijgenoot van u die destijds in zeer slecht Engels zei: "Don't shoot at the pianist". Hij is zelf pianist en secretaris-generaal van de NAVO geweest, maar u kent hem nu in een andere hoedanigheid. Het was een socialist en hij bedoelde: schiet niet op de pianist. Met dat wrange gevoel blijf ik zitten.

Bepaalde magistraten die inhoudelijk veel straffere uitspraken doen maar wel politiek correct blijven, worden niet aangepakt, maar als een magistraat een pijnpunt aanraakt voor traditionele partijen en zeker voor uw partij, die vrij traditioneel is, met alle begrip voor wat u vorig jaar hebt moeten meemaken, doet men het establishment pijn en begeeft men zich op het politiek niet-correcte terrein.

Dat zijn uitspraken die behoren tot een nog altijd te gevoelige materie voor de traditionele partijen. Er is wel bepaalde beweging in de maatschappij – ik zal de laatste zijn om dat te ontkennen –, maar sommige uitspraken kunnen wel degelijk door de beugel, zelfs als die soms over politieke partijen gaan. Dat is nu wel al een aantal jaren geleden, maar toch.

Andere uitspraken laat men dan ongemoeid. Daar blijf ik mee zitten, mijnheer de minister. Dat vind ik spijtig. Ik vind dat vrijwel iedereen in de zaal zich daar in meer of mindere mate schuldig aan maakt. Het

parce qu'une partie du pays ne se verrait pas céder un corridor vers une autre partie, alors le ministre doit également y aller d'un courrier. S'il ne réagit pas dans ce cas, il manie deux poids et deux mesures.

Je ne pense pas que les magistrats soient de mauvaise volonté ni qu'ils prennent parti, mais je découvre de la sélectivité au niveau de l'approche du dossier, même chez certains collègues flamands.

01.13 Bert Schoofs (VB): Un magistrat qui aborde un thème trop délicat pour les partis politiques traditionnels est accusé de s'opposer à l'ordre établi et de ne pas être politiquement correct. D'autres déclarations ne suscitent en revanche aucun émoi et je le déplore. Ce sont les réactions trop superficielles du monde politique qui constituent le véritable problème.

J'ai l'impression qu'il existe une politique de deux poids deux mesures. Le Parlement doit s'attaquer d'urgence aux problèmes dénoncés depuis des années par certains partis politiques.

probleem is geschetst. Het is duidelijk dat de politiek te weinig actief, proactief, reactief optreedt. Ik denk dat dat het enige is wat wij moeten onthouden.

Met een debat zoals vorige week, dat op een mislukking is uitgedraaid en waar vandaag nog een vervolg aan wordt gebreed, mogen wij ons niet hoofdzakelijk bezighouden. Het is niet aan ons om magistraten op te leggen wat ze al of niet mogen zeggen op welke manier.

Ik heb naar de verklaring van een rechter verwezen, maar ik zou naar honderden anderen kunnen verwijzen. Het feit dat mijn partij aangevallen werd, heb ik toen geen interpellatie waard geacht. Ik vond niet dat het aan mij was om dat te zeggen. Punt andere lijn. Als dat de mening van die magistraat is, dan is dat maar zo. Ik kan dan eventueel reclameren of een persmededeling doen, maar ik kan als parlementslid niet zeggen dat die magistraat zijn mond moet houden of dat op een andere manier moet zeggen. Ik heb dat toen niet gedaan en ik zal dat nu ook niet doen.

Ik blijf zitten met het gevoel dat er met twee maten en gewichten is gewogen. Het Parlement moet dringend werk maken van de problemen, die al jaren door bepaalde partijen worden aangekaart.

Inderdaad, schiet niet op de pianist.

01.14 Renaat Landuyt (sp.a): Mevrouw de voorzitter, ik heb twee opmerkingen, een voor het Parlement en een voor de minister van Justitie.

Collega-parlementsleden, wij zijn niet verplicht om in de logge logica van de wet van april 2007 te stappen. Daarin staat dat de procureurs-generaal een rapport leveren, dat in een overlegcomité van Kamer en Senaat ter sprake komt.

Nu stellen we hetzelfde vast als wat we in de vorige legislatuur ook hebben meegemaakt: we zijn erin geslaagd om een reglement op te stellen, maar de dynamiek van de Voorzitters van Kamer en Senaat, in de drukte van hun werk, ging ook niet verder dan dat. Er is dus iets log wat ervoor zorgt dat we niet goed functioneren, te meer daar het gemengd comité de wetsevaluatie bekijkt met de bedoeling om teksten vlugger door Kamer en Senaat te krijgen. In de toekomst zal dat nog iets helemaal anders zijn, maar in ieder geval werden we geconfronteerd met de vraag waarom al die omwegen.

Vandaar mijn voorstel. Niets hindert ons, als commissie voor de Justitie, om die rapporten even zelf in te kijken en om te overwegen of wij in het kader van de commissie voor de Justitie een werkgroep wetsevaluatie zouden oprichten om al effectief collectieve wetsvoorstellen in te dienen. Soms gaat het over heel kleine tips. De procureur-generaal heeft niet al zijn voorbeelden gegeven. Soms kunnen er, à la limite, met enige humor zeer mooie wetteksten gemaakt worden door achterhaalde bepalingen te schrappen bijvoorbeeld, maar er zit ook ernstig materiaal in. We zouden er dus beter voor opteren om in onze commissie een en ander te organiseren. Zelf heb ik een maand geleden de Voorzitter van de Kamer gevraagd om erop aan te dringen bij de Voorzitter van de Senaat dat men aan het werk slaat, maar daar moeten de voordrachten nog gebeuren. Daarom denk ik dat we beter het heft in

01.14 Renaat Landuyt (sp.a): Le Parlement n'est pas obligé de suivre la logique rigide de la loi d'avril 2007 qui stipule que les procureurs généraux présentent un rapport qui doit être examiné par un comité de concertation de la Chambre et du Sénat.

Nous constatons une nouvelle fois que nous avons certes pu élaborer un règlement, mais qu'ensuite, les choses n'avancent que laborieusement. C'est pourquoi je propose que la commission de la Justice se penche d'abord elle-même sur ces rapports pour voir s'il n'y a pas lieu de constituer un groupe de travail "évaluation de la législation" de manière à pouvoir déjà déposer des propositions de loi collectives. Il y a un mois, j'ai moi-même demandé au président de la Chambre d'insister auprès du président du Sénat pour que l'on se mette au travail, mais comme les exposés doivent encore être faits au Sénat, je pense que nous ferions mieux de prendre les devants.

Par ailleurs, il est indéniable que la mercuriale a eu un retentissement

eigen hand nemen. Mijn voorstel bestaat erin om die rapporten zelf in de commissie voor de Justitie of in een subcommissie te onderzoeken.

Voor mijn volgende opmerking richt ik mij tot u, mijnheer de minister. Ik blijf voor een stuk op mijn honger inzake de reactie op een mercuriale, die de verdienste heeft effect te sorteren. U kunt niet ontkennen dat er enig effect is geweest in het land, tot in het Parlement toe. Wat betekent dat voor het komend strafbeleid?

Als iemand het nodig vindt om een dergelijk signaal te geven, dan ga ik ervan uit dat er redenen zijn om dat te doen. Uit de hoorzitting met de mensen van op het terrein, de magistraten van eerste aanleg en van de parketten van Antwerpen, blijkt er wel iets aan de hand te zijn. De consequentie daarvan zou toch moeten zijn dat er gegevens verzameld worden en dat men ook voor zichzelf een actie of een planning vooropstelt?

Kunt u niet vragen aan de heren en dames van het College van procureurs-generaal om, in het kader van het strafbeleid, net zoals wij gevraagd hebben in verband met seksueel misbruik en fraude – herinner u de aanbevelingen van de onderzoekscommissie fraude – werk te maken van de strijd tegen de sociale en fiscale fraude? De gegevens die wij van het terrein in het Antwerpse krijgen, bieden u voldoende stof om bij het college erop aan te dringen dat het bij de uitstippeling van het strafbeleid, tekst die ook aan het Parlement moet worden voorgesteld, toch acties plant om tegemoet te komen aan de gesignaleerde noden. Uiteraard is er ook voor ons daarnaast een taak weggelegd: de aanpassing van de wetgeving.

U moet het college aanmanen consequent te handelen. De magistratuur moet, als ze een eigen college opricht, ook nagaan wat men aan het noodsignaal uit Antwerpen kan doen.

01.15 Siegfried Bracke (N-VA): Ik zal heel kort én constructief zijn. Het is mij opgevallen dat u, samen met een aantal andere commissieleden, kiest. Het is ook essentieel dat wij kiezen en dat wij weten wat wel en wat niet belangrijk is.

Het voorgaande is trouwens ook het antwoord aan de heer Schoofs. Ik heb de mercuriale over de piraterij ook gelezen. Het viel mij op dat het aantal voorbeelden dat in de mercuriale werd aangehaald, vooral uit de negentiende eeuw kwamen. Zulks zegt misschien ook wel iets over de denkwereld van degene die de mercuriale heeft uitgesproken. Dus hoeven we daar, collega, ook geen aandacht aan te besteden. Wij moeten ons met de reële problemen bezighouden.

Mijnheer de minister, ik begrijp dat u, gezien de uitzonderlijke situatie, niet al te concreet kan zijn. Immers, niemand weet of u zichzelf opvolgt dan wel of er een andere minister komt. Daarom moet u ook reticent zijn. Wanneer ik u echter beluister, doet het mij plezier dat u niet alleen principieel, in termen van *freedom of speech*, kiest. Zulks is immers binnen de commissie niet zo evident. U kiest ook voor de aanwijzing van de problemen.

De uiteenzettingen van vooral de laatste drie getuigen van het terrein waren buitengewoon interessant. Wij moeten de problemen op het terrein effectief aanpakken. Wij moeten dan maar het verstand

dans le pays et jusqu'au sein du Parlement. Si quelqu'un juge nécessaire de donner un tel signal, je suppose qu'il a des raisons de le faire. Il ressort en tout cas de l'audition des gens de terrain qu'il se passe effectivement quelque chose. Le ministre ne pourrait-il dès lors pas demander au Collège des procureurs généraux de prévoir des actions concrètes lors de l'élaboration des contours de la politique répressive? Ceci dit, c'est bien sûr à nous qu'il incombe, le cas échéant, de modifier la législation.

Le Collège doit également examiner les moyens d'action dont il dispose pour répondre aux besoins qui ont été signalés à Anvers.

01.15 Siegfried Bracke (N-VA): Nous devons opérer des choix et nous préoccuper des vrais problèmes du terrain. Nous devons examiner les propositions formulées par nos collègues Landuyt et Van Cauter et nous attaquer aux problèmes qui se posent.

La seule objection émise par le ministre concernant les déclarations relatives à la fin de la démocratie avait trait au style employé et au sens de la nuance. Par ces déclarations, les intéressés ont exprimé des craintes réelles et n'ont pas hésité à manier l'hyperbole pour faire entendre leur message. Il nous arrive également de recourir à cette technique en politique.

Prenons de la hauteur et

hebben. De heer Landuyt heeft ter zake voorstellen gedaan. Ook mevrouw Van Cauter heeft voorstellen gedaan. Wij moeten hun voorstellen bekijken en beslissen om het probleem aan te pakken en het te laten vooruitgaan.

Mijnheer de minister, tot slot, uw enige bezwaar tegen de gebruikte term *the end of democracy event* is er een betreffende de stijl en de nuance. Ik wil er toch nog even op wijzen dat democratie echt breed is en dat sociale bescherming er een onderdeel van is. De betrokkenen hebben gesproken uit een reële bezorgdheid. Zij hebben bovendien de hyperbool of overdrijving gebruikt, teneinde hun boodschap ingang te laten vinden. Die techniek wordt ook in de politiek al eens gebruikt, ook door u en door mij.

Laten we daar niet over vallen, maar vooral de problemen die wordenesignaleerd, aanpakken. Indien wij ze samen aanpakken, kunnen wij er ook tempo instoppen. Wij kunnen aldus ook ervoor zorgen dat de term *the end of democracy event* door iedereen als een overdrijving wordt aangevoeld.

Op vandaag is het immers anders. Indien zij het voorgaande verklaren, weerklinkt dat in de media, omdat hun woorden ergens op slaan.

Laten we er dus iets aan doen; laten we aan de oplossingen werken.

01.16 Valérie Déom (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je prends acte des extraits du courrier que vous avez envoyé aux auteurs des mercuriales.

Je reviens brièvement sur la loi de 2007 et sur le fameux rapport. Je tiens à préciser que, parmi une soixantaine de mesures figurant dans le rapport de 2006, seules deux concernaient la migration et seule une concernait un problème entre la migration et la sécurité sociale.

Si je suis tout à fait consciente du fait que nous devons balayer devant notre porte et que nous devons peut-être accorder un meilleur suivi à ce type de rapport, il convient toutefois de remettre l'église au milieu du village – permettez-moi l'expression. J'ajoute que le problème dont il est question n'était pas plus mis en exergue dans le rapport de 2009.

Dès lors, je continue à m'interroger sur le fait de savoir si les auteurs des mercuriales avaient fait remonter leurs inquiétudes, d'une part au niveau du Collège des procureurs généraux – comment ont-ils été reçus? – et, d'autre part, à vous-même, monsieur le ministre, avant de pousser ce cri d'alarme ou ce qu'ils ont qualifié comme tel.

Certes, il convient d'améliorer la mise en place et l'organisation des commissions d'évaluation des législations; c'est évidemment très important. Quant au suivi, nous le faisons déjà, tout comme certains autres groupes politiques. En effet, ces rapports sont pour nous des sources d'inspiration; nous y puisons des recommandations que nous décidons de transposer en propositions de loi et de déposer au parlement et ce, en fonction de nos sensibilités et de toute une série de choses. En l'occurrence, comme pour d'autres types de matières, chaque groupe peut se saisir des solutions préconisées et déposer des propositions de loi sachant que, comme l'a rappelé et souligné la

cherchons des solutions.

01.16 Valérie Déom (PS): Ik neem akte van de uittreksels uit de brief die u naar beide magistraten hebt gestuurd.

In het verslag van 2006 stonden slechts twee maatregelen die betrekking hadden op migratie. Slechts een maatregel had betrekking op een probleem op het vlak van migratie en sociale zekerheid. Er moet inderdaad een betere follow-up van dit soort verslagen komen. Ik blijf me afvragen op welke manier er werd gereageerd als het zo is dat die magistraten de minister en de procureurs-generaal van hun bezorgdheid op de hoogte hebben gebracht.

Het is aangewezen om de commissies die de wetgeving evalueren beter te organiseren. Wij van onze kant zorgen al voor een follow-up van deze verslagen. Wij putten inspiratie uit deze verslagen bij de uitwerking van wetsvoorstellen.

présidente, un certain nombre de propositions sont déjà sur la table, voire ont déjà été votées; je fais référence notamment à la proposition relative au regroupement familial.

Voilà ce que je tenais à dire concernant la proposition de suivi que nous avons à faire.

01.17 Carina Van Cauter (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega Landuyt suggereert om in de Kamer zelf aan wetsevaluatie te doen. Het is mij om het even of wij daarvoor een subcommissie of een werkgroep oprichten, of de hoorzittingen verderzetten in de commissie voor de Justitie, of er een subcommissie sociale fraude moet komen. Ik meen dat wij inderdaad nood hebben aan een integrale aanpak van de problematiek van de sociale fraude.

Mijnheer de minister, u zei dat er de vorige legislatuur werk is gemaakt van het Sociaal Strafwetboek. Dat is juist. Er is daar een belangrijke codificatie tot stand gekomen, zodat wij tenminste opnieuw door de bomen het bos zien. Wij hadden immers een honderdtwintigtal verschillende wetgevingen die nu gecodificeerd zijn en waar een uniformisering is doorgevoerd met betrekking tot de strafmaat.

Wij hebben ons echter niet specifiek beziggehouden met het aanpakken en het specifiek sluiten van de gaten in het net, anders dan met bijvoorbeeld de problematiek van de fiscale fraude. Er is specifiek gewerkt rond fiscale fraude, wat aanleiding heeft gegeven tot een rapport en heeft gezorgd voor een aantal wetgevende initiatieven die werden gedragen door een groep die effectief getuige was van de problematiek omdat deze tijdens de hoorzittingen haarfijn werd uiteengezet.

Als wij terugdenken aan deze legislatuur en bijvoorbeeld aan de problematiek van het seksueel misbruik, dan heeft dit mij althans geleerd dat wij een bepaald probleem thematisch moeten aanpakken en alle actoren op het terrein moeten horen.

Mevrouw de voorzitter, wij hebben hier de staande magistratuur van het ressort Antwerpen gehoord, maar hoe zit het met de administraties die een aantal controles moeten uitoefenen? Er werd gewezen op een aantal problemen. Gaat dat over een tekort aan capaciteit of over problemen in de wetgeving? Er werd een aantal problemen gesignaleerd, maar als men deze problematiek op een integrale manier wil aanpakken, is het volgens mij belangrijk dat men een breed beeld krijgt en dat men daarmee niet te lang talmt, zoals collega Bracke zei.

Het is in ieder geval niet mijn bedoeling om hoorzittingen te organiseren om het probleem te evacueren, maar om het op een integrale manier aan te pakken. Het is mij om het even onder welke vorm, maar ik wil ervoor pleiten – en ik richt mij opnieuw tot de voorzitter – om iets te organiseren, of het nu een wetsevaluatie is of een subcommissie sociale fraude.

Men zou op geregelde tijdstippen, gedurende twee of drie maanden de kans moeten krijgen om dit probleem op een doorgedreven manier te onderzoeken om dan te komen tot integrale initiatieven. De

01.17 Carina Van Cauter (Open Vld): Que ce soit sous la forme d'une sous-commission, d'un groupe de travail, de la commission de la Justice ou d'une sous-commission sur la Fraude sociale, il faut absolument pratiquer une approche intégrée de la fraude sociale.

La précédente législature a effectivement élaboré le Code pénal social. Il existait près de 120 lois différentes qui ont à présent été codifiées et où les peines ont été harmonisées. Nous ne nous sommes cependant pas particulièrement souciés de garantir l'étanchéité du système.

La nécessité d'une approche thématique et d'une écoute des différents acteurs concernés, tel est l'enseignement que je tire des travaux accomplis sous la précédente législature.

Nous avons entendu la magistrature debout du ressort d'Anvers mais quelle est la situation des administrations chargées d'effectuer une série de contrôles? Les problèmes rencontrés sont-ils liés à la législation ou à un manque de capacités? Une vision globale est indispensable et nous ne pouvons pas tergiverser.

Les auditions doivent déboucher sur une approche intégrale du problème. Durant trois ou quatre mois, nous devrions à intervalles réguliers étudier minutieusement le problème avant de lancer des initiatives globales. Il s'agit en effet d'un grave problème de société.

problematiek is immers maatschappelijk te belangrijk.

Ik denk dat niet alleen de mensen op het terrein daarmee professioneel bezig zijn. Ook wij worden alle dagen aangesproken over deze problematiek en er wordt naar ons gekeken. Wij moeten het probleem aanpakken zodat het resultaat sorteert op het terrein en men een merkbare verbetering krijgt van de bestaande misbruiken.

01.18 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u zegt dat u niet zult ingaan op het thema van de migratie omdat het niet uw bevoegdheid is. Mevrouw Smeyers en andere collega's hebben het daarover ook al gehad. Dat is natuurlijk waar en niet waar. U bent wel bevoegd voor alles met betrekking tot de verwijdering van illegale gedetineerden. U hebt initiatieven ter zake genomen.

Mijn concrete vraag is wanneer de wetteksten in de Kamer zullen worden besproken? Ik kijk daar reikhalzend naar uit. Zijn die teksten klaar? Heeft de Raad van State al een advies gegeven? Wat is de stand van zaken daar precies?

Dat is natuurlijk een heel belangrijk gegeven. Meer dan 20 % van onze gevangenen wordt bevolkt door mensen zonder verblijfspapieren. Wij zitten met een gigantische overbevolking. Dat zou onze prioriteit moeten krijgen om op die manier plaats in onze detentiecentra vrij te maken.

Voorts ben ik met betrekking tot de bijzondere commissie Sociale Fraude zeer verheugd. Mevrouw Sminate heeft dat vorige week voorgesteld en is op hooggelach onthaald. Dat was een politiek spelletje. Ik hoorde mevrouw Van Cauter en de heer Somers toen zeggen dat het een spelletje van de N-VA was. Nu hoor ik mevrouw Van Cauter, een partijgenoot van de heer Somers, zeggen dat dit misschien wel een goed idee is, dat wij dit misschien moeten doen. Ik neem daar akte van. De N-VA heeft vorige week al een brief gestuurd om een bijzondere commissie op te richten. Ik denk dat wij daar dus heel wat steun van andere partijen kunnen genieten.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, wilt u antwoorden op wat de heer Francken zei?

01.19 Minister Stefaan De Clerck: Op 1 juli zijn er beslissingen genomen inzake de problematiek van de verwijdering: de binding tussen gevangenis en verwijdering van illegale vreemdelingen. Het advies van de Raad van State is binnen, zonder opmerkingen over dit luik. Voor mij kan dit onmiddellijk worden behandeld. Ik zal laten navragen in het kader van het geheel van de omzetting of de teksten al zijn ingediend bij de Kamer. Ik ben in elk geval beschikbaar om deze prioritaire materie te bespreken.

De verbinding tussen illegaliteit, criminaliteit en verwijdering vergt een prioritaire aanpak. Dat is voor mij bespreekbaar, morgen en overmorgen, ongeacht de hoedanigheid die we hebben op dat moment.

De **voorzitter**: Collega's, het besluit is duidelijk. Onze volgende commissievergadering op 4 oktober starten wij met een regeling van de werkzaamheden. Het zou goed zijn om daarbij de prioriteiten van

01.18 Theo Francken (N-VA): Le ministre ne réagira pas à la question de l'immigration parce qu'elle ne ressortit pas à sa compétence. C'est vrai et faux à la fois. Le ministre est bien compétent en matière d'éloignement des détenus clandestins et il a d'ailleurs pris des initiatives en la matière. Quand ces textes législatifs parviendront-ils à la Chambre? Le Conseil d'État a-t-il déjà rendu un avis?

Plus de 20 % de la population carcérale sont sans papiers. Il devrait s'agir d'une priorité lors de la libération de places dans nos centres de détention.

La proposition de Mme Sminate de créer une commission de la Fraude sociale a été accueillie par des ricanements et qualifiée de jeu politicien. Aujourd'hui, Mme Van Cauter nous dit que, somme toute, c'est peut-être une bonne idée. J'espère donc que les autres partis la soutiendront.

01.19 Stefaan De Clerck, ministre: Le 1er juillet, des décisions ont été prises concernant la question du transfèrement vers d'autres lieux des étrangers en séjour illégal détenus dans un établissement pénitentiaire. L'avis du Conseil d'État ne comporte pas d'observations relatives à ce volet. Dès lors, rien ne s'oppose à mes yeux à ce que la Chambre s'y attèle immédiatement. Pour ma part, je me tiens à sa disposition.

La **présidente**: Lors de notre prochaine réunion de commission, qui se tiendra le 4 octobre pro-

de fracties op te frissen. Iedereen voelt aan in welke richting wij de komende maanden moeten werken. De hangende voorstellen waarmee we al zijn gestart in dit kader, zullen dan weer worden opgenomen.

Ik zal mijn oor te luisteren leggen bij de Conferentie van voorzitters inzake het comité voor wetsevaluatie, maar ondertussen kunnen we zelf de punten voor wetsverbetering op tafel leggen. Als we die allemaal samen bekijken, kunnen we misschien met deze commissie de daad bij het woord voegen, eerder dan altijd naar anderen te kijken of te wijzen. We kunnen daar misschien goed werk in leveren. Daarmee is deze constructieve gedachteswisseling afgerond.

chain, nous pouvons parfaitement procéder à une mise à jour des priorités des groupes. Les propositions encore pendantes pourront être réactivées.

Je m'enquerrai auprès de la Conférence des présidents de la situation concernant le Comité pour l'évaluation de la législation. Dans l'intervalle, nous pouvons parfaitement mettre nous même à l'ordre du jour des points concernant l'amélioration de la législation.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Zoals afgesproken, behandelen wij nu eerst agendapunt 23.

02 Questions jointes de

- Mme Katrin Jadin au ministre de la Justice sur "l'évacuation de la prison de Verviers" (n° 6004)
- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la situation à la prison de Verviers et ses implications sur le 'Masterplan prisons'" (n° 6007)
- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "la prison de Verviers" (n° 6118)
- Mme Valérie Déom au ministre de la Justice sur "la prison de Verviers et l'avancement du Masterplan" (n° 6134)
- M. Éric Jadot au ministre de la Justice sur "la fermeture d'une partie des infrastructures de la prison de Verviers et ses conséquences en termes de transfèrement des détenus et d'affectation du personnel" (n° 6237)
- Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "la situation de la prison de Verviers" (n° 6271)
- Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "l'aile de la prison de Verviers menaçant de s'écrouler" (n° 6272)

02 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Katrin Jadin aan de minister van Justitie over "de ontruiming van de gevangenis van Verviers" (nr. 6004)
- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "de situatie van de gevangenis in Verviers en de implicaties op het zogenaamde Masterplan gevangenis" (nr. 6007)
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "de gevangenis van Verviers" (nr. 6118)
- mevrouw Valérie Déom aan de minister van Justitie over "de gevangenis te Verviers en de stand van zaken met betrekking tot het Masterplan" (nr. 6134)
- de heer Éric Jadot aan de minister van Justitie over "de sluiting van een deel van de infrastructuur van de gevangenis van Verviers en de gevolgen voor de overbrenging van gedetineerden en de inzetbaarheid van het personeel" (nr. 6237)
- mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de toestand van de gevangenis van Verviers" (nr. 6271)
- mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de vleugel van de gevangenis van Verviers die op instorten staat" (nr. 6272)

02.01 Katrin Jadin (MR): Madame la présidente, je remercie mes collègues d'avoir accepté de traiter ce point en priorité, sujet très important au vu de son actualité. En effet, le 7 septembre dernier, nous avons appris les nouveaux rebondissements survenus à la prison de Verviers. Le bourgmestre de la ville, M. Desama, a signé l'arrêt décidant l'évacuation des ailes A et B jusqu'au 31 octobre 2011. Apparemment, tant la ville de Verviers que la Régie des Bâtiments, l'administration pénitentiaire et votre cabinet, monsieur le ministre, ont

02.01 Katrin Jadin (MR): Op 7 september jongstleden nam het dossier met betrekking tot de gevangenis van Verviers alweer een nieuwe wending, toen de burgemeester van de stad besloot dat de vleugels A en B tegen 31 oktober 2011 moeten worden

convenu, à la lecture des différents rapports, que cette évacuation devenait indispensable pour assurer la sécurité des occupants des lieux.

Ce dossier est en cours depuis le mois de mars. Les travaux de consolidation du bâtiment de la prison avaient déjà été envisagés. On connaît aussi le dossier de la prison de Verviers dans son ensemble: on sait déjà depuis plusieurs années que certaines parties de cette prison sont vétustes et nécessitent des travaux de réfection d'urgence.

Dans ce dossier, je ne peux bien entendu qu'accorder ma confiance aux rapports effectués et il semblerait en effet irresponsable de laisser à la fois les détenus y vivre et les agents pénitentiaires y travailler si cette infrastructure ne leur garantit pas des conditions de sécurité optimales.

Toutefois, monsieur le ministre, je m'inquiète des conséquences sociales de cette décision et c'est avant tout aussi pour cette raison que je vous adresse ces quelques questions. Les agents pénitentiaires de la prison de Verviers sont actuellement dans une grande incertitude et les grèves de ce week-end témoignent de leur malaise. J'ai appris par ailleurs ce matin qu'auraient également eu lieu, hier, quelques émeutes, par manque d'effectifs de surveillance capables de remplacer les agents pénitentiaires en grève; c'est inquiétant! Quelles mesures ont-elles été prévues pour leur garantir un emploi dans un autre établissement? Dans quelles conditions? Certaines prisons belges ne sont pas accessibles via les transports en commun au vu de certains horaires de ces agents. Quelle solution leur sera-t-elle proposée pour leur permettre de se rendre sur leur nouveau lieu de travail.

De même, les détenus de la prison de Verviers seront dans de nombreux cas éloignés de leurs proches après leur déplacement vers un autre établissement pénitentiaire. Les familles qui ne disposent pas des moyens financiers ou du temps nécessaire espaceront logiquement leurs visites, déjà compromises par la grève en cours.

Cet état de fait n'entre-t-il pas en contradiction avec l'objectif même de leur incarcération?

L'évacuation des ailes A et B a été décidée en urgence. Quand connaissons-nous les dispositions qui seront prises pour les autres parties de la prison?

Chaque arrondissement judiciaire doit normalement disposer d'une prison, il faudra donc trouver une solution assez rapidement. Des travaux seront-ils effectués ou se dirige-t-on vers la construction d'une nouvelle prison à Verviers?

ontruimd. De stad Verviers, de Regie der Gebouwen, het penitentiair bestuur en uw kabinet zijn het erover eens dat die ontruiming onontbeerlijk is geworden wil men de veiligheid van de gedetineerden en het personeel waarborgen.

Ik maak me evenwel zorgen over de sociale gevolgen van die beslissing. De penitentiaire beambten in Verviers bevinden zich tussen hangen en wurgen. De stakingen van het afgelopen weekend tonen aan hoe diep de malaise wel zit. Naar verluidt zouden er ook enkele relletjes zijn geweest, door een tekort aan bewakingspersoneel dat de stakende cipiers kon vervangen! Welke maatregelen werden er genomen opdat de penitentiaire beambten elders aan de slag zouden kunnen gaan? Onder welke voorwaarden zal dat gebeuren? Welke oplossing zal er worden aangedragen voor personeel dat wordt overgeplaatst naar gevangenen die niet bereikbaar zijn met het openbaar vervoer? Bovendien zullen tal van gedetineerden die vanuit Verviers naar andere gevangenen worden overgebracht, verder verwijderd zijn van hun verwanten. Die zullen hun bezoeken, die nu al in het gedrang worden gebracht door de opeenvolgende stakingen, wellicht moeten spreiden.

Staat een en ander niet haaks op het eigenlijke doel van hun opsluiting?

Over de ontruiming van de vleugels A en B werd er bij hoogdringendheid beslist. Hoe zal men voor de andere delen van de gevangenis te werk gaan?

Aangezien elk gerechtelijk arrondissement over een gevangenis dient te beschikken, vraag ik me af of de oude gevangenis van Verviers zal worden gerenoveerd, dan wel of men zal opteren voor de bouw van

een nieuwe gevangenis.

02.02 Renaat Landuyt (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik kan mij bij de vragen aansluiten. Ik verwijs ook naar ons vroegere onderhoud ter zake, in het bijzonder inzake de al jaren gekende problemen door de rond 1984 verwijdering van een steunmuur.

Mijn verwondering betrof toen en blijft nu ook het feit dat een en ander in het masterplan zelfs niet was opgenomen. Het probleem was gekend, maar het was al dan niet bewust even vergeten. Het is echter niet in de berekeningen vervat.

Ik veronderstel dat wat nu gebeurt, met name het feit dat de burgemeester en niet de administratie van de minister van Financiën of uw administratie zijn verantwoordelijkheid heeft genomen, alles in een stroomversnelling brengt, met de praktische problemen vandien, die door de vorige spreker zijn geciteerd. Bij mij blijft echter ook het wrange gevoel hangen over de vraag waarop het masterplan werd gebaseerd en over de vraag wat een en ander betekent voor de hele planning, ongeacht wie ze ooit zal mogen uitvoeren. Wat betekent dus een en ander voor de planning en voor de waarde van de planningen van destijds, aangezien hier een detail, zijnde het feit dat een gevangenis moet worden gesloten, even over het hoofd was gezien? Nochtans was, zoals nu blijkt, het probleem sedert 1984 gekend.

02.03 Bert Schoofs (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik kan het kort houden, want de feiten zijn allemaal geschetst en de overeenkomstige vragen zijn ook al gesteld.

Ik herinner mij inderdaad dat wij hier al verschillende keren hebben gedebatteerd, onder andere over de bewuste muur in Verviers, waar men een baksteen uit kon nemen of iets dergelijks. Ik weet dat dit anekdotisch is, maar het schetst wel de symptomen van die gevangenis, die er als slechtste aan toe is van alle gevangenissen in dit land.

De vraag is dus wat er zal gebeuren met de gedetineerden en de personeelsleden. Gisteravond vond er nog een actie plaats, als ik goed ben ingelicht. Een aantal mensen zit dus met vragen.

Nu moet er dringend een antwoord komen. Mijnheer de minister, daar kunt u niet buiten, want de burgemeester bespoedigt alle acties die ondernomen moeten worden door de beslissing die hij heeft genomen.

02.04 Valérie Déom (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, la plupart de mes questions ont déjà été posées par Mme Jadin. Je n'y reviendrais donc pas. Cependant, je voudrais vous poser deux ou trois questions précises.

Ainsi, peut-être n'est-ce qu'une rumeur mais, ce matin, j'ai entendu dire que la fermeture de la prison de Verviers pourrait être très anticipée. Elle pourrait même faire l'objet d'une décision très prochaine du bourgmestre. Pourriez-vous me confirmer ou m'informer cette information?

Si la date du 31 octobre pouvait être avancée, je vous demande de

02.02 Renaat Landuyt (sp.a): Je constate que le Masterplan ne mentionne pas le problème du mur de soutènement, identifié depuis longtemps. La décision prise par le bourgmestre accélère le processus, avec tous les problèmes pratiques qui en découlent. Cela jette un nouvel éclairage sur la qualité de ce Masterplan.

02.03 Bert Schoofs (VB): De toutes les prisons belges, la prison de Verviers est celle dont l'état de délabrement est le plus avancé. Le personnel y mène actuellement de nombreuses actions. Qu'advient-il de cette prison à court terme?

02.04 Valérie Déom (PS): Ik vernam vanochtend dat de gevangenis van Verviers veel vroeger dan verwacht zou kunnen dichtgaan en dat de burgemeester daarover zeer binnenkort een beslissing zou nemen. Kunt u die informatie bevestigen?

Ik vraag dat u de onderhandelingen over het protocolakkoord dat eerder door de vakbonden

repandre les négociations sur le protocole d'accord qui a été rejeté par les syndicats, notamment pour ce qui concerne différents transfèrements. Je prends l'exemple d'Andenne: alors que les détenus sont généralement transférés vers des prisons qui souffrent déjà d'une surpopulation, malheureusement, la seule prison qui n'est pas dans ce cas – Andenne –, nous la plaçons en surpopulation en raison des transfèrements qui sont effectués.

Monsieur le ministre, pouvez-vous également me dire ce qu'il en est pour ce qui concerne les containers. Je sais que différents sites ont été envisagés pour les accueillir. C'est notamment le cas du site de Lantin. Ces containers seraient destinés uniquement aux internés, ce qui devrait permettre de vider de nos prisons des internés et de faire un peu de place pour les prévenus et les détenus. Qu'en est-il exactement?

Par ailleurs, où en sont les travaux des nouvelles prisons comme celles de Marche-en-Famenne et de Somme-Leuze? Et plus particulièrement, qu'en est-il d'un dossier qui m'est cher, à savoir celui de Sambreville?

Monsieur le ministre, je ne peux que vous encourager à reprendre le dialogue social afin de trouver une solution équilibrée. En effet, ce ne sont ni les détenus, ni les agents pénitentiaires qui doivent subir l'inertie du propriétaire et du locataire des bâtiments.

02.05 **Éric Jadot** (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, monsieur le ministre, je vous avais déjà interrogé l'année passée sur l'avenir des infrastructures de la prison de Verviers.

Le 16 août, des travaux de rénovation à court terme, pour un montant d'un million d'euros, avaient débuté afin de permettre à cette prison de "passer l'hiver". Le mois de septembre est, quant à lui, marqué par un arrêté d'expulsion pour cause d'insalubrité. Ces problèmes étant connus, le moins que l'on puisse dire est qu'il y a eu un manque d'anticipation.

La décision d'évacuer les détenus, qui est nécessaire au vu de l'état des infrastructures, ne semble pas avoir été préparée. Je constate que les organisations syndicales, les membres du personnel et les détenus restent dans l'attente d'une décision quant aux suites à accorder *hic et nunc* à la réaffectation du personnel et au transfert des détenus. Des réunions de concertation entre votre cabinet et les organisations syndicales devaient se tenir ces derniers jours.

De plus, on sait qu'une grève a débuté. D'après mes informations, il s'agit d'une grève particulière car les détenus sont dans l'incertitude totale. Ils n'ont pas grand-chose à perdre puisqu'ils ne seront plus à Verviers à l'issue de cette grève. Cela crée une tension supplémentaire, qui est redoutée par les syndicats et par la direction.

Monsieur le ministre, votre département dispose des derniers rapports concernant l'état des bâtiments de Verviers. Quels constats ont-ils été posés en termes de stabilité du bâtiment? On sait qu'une aile restera ouverte. J'ai visité la prison et la fissure qui traverse cette aile m'avait effrayé! On a réalisé des travaux d'étançonnage dans la cave pour que cette aile ne s'écroule pas mais ces travaux empêchent l'accès à des chaudières. Confirmez-vous cette situation?

verd verworpen, zou hervatten, meer bepaald met betrekking tot het overbrengen van gevangenen naar gevangenissen die reeds kreunen onder de overbevolking.

Hoe staat het met de containers waarin gedetineerden zouden worden ondergebracht?

Hoe staat het met de bouw van de nieuwe gevangenissen, meer bepaald met het dossier-Sambreville?

Ik kan u alleen maar aanmoedigen om de sociale dialoog te hervatten. De gedetineerden en de penitentiaire beambten mogen immers niet het slachtoffer worden van het immobilisme van de eigenaar en de huurder van de gebouwen.

02.05 **Éric Jadot** (Ecolo-Groen!): Het lijkt erop dat de beslissing om de gevangenis te ontruimen niet werd voorbereid. De vakbonden, het personeel en de gedetineerden wachten op een beslissing met betrekking tot de overplaatsing van het personeel en de overbrenging van de gevangenen. Er zou daarover dezer dagen overleg plaatsvinden tussen uw kabinet en de vakbonden.

Bovendien is er een staking uitgebroken, wat tot bijkomende spanningen leidt. Zowel de vakbonden als de directie zijn daar beducht voor.

Wat waren de vaststellingen met betrekking tot de stabiliteit van het gebouw? Er zal een vleugel openblijven, maar ook die vertoont een onheilspellende scheur. Er werden stut- en schoorwerkzaamheden uitgevoerd in de kelder, waardoor de verwarmingsketels echter onbereikbaar werden. Kunt u die informatie bevestigen? Hoelang zal die vleugel nog openblijven?

Welke voorstellen werden er op

Quelle est la durée de vie de cette aile qui me paraît plus que scabreuse?

S'agissant de la concertation avec les organisations syndicales, quelles propositions ont-elles été mises sur la table le 23 septembre concernant le sort du personnel? Quel est le calendrier envisagé? D'après mes informations, quatre établissements sont concernés mais il y a déjà un problème avec la direction de la prison de Saint-Gilles, qui ne souhaite pas de personnel et de détenus francophones supplémentaires. Où en est cette situation?

Lorsque vous avez visité la prison de Verviers, vous aviez dit que la durabilité de la prison était mise en danger et que le personnel serait réaffecté pas trop loin de Verviers, en province de Liège. On peut donc parler de Paifve, de Lantin ou d'Andenne mais Saint-Gilles semble plus problématique.

Il semble que des problèmes se posent également au niveau des frais de séjour; il s'agit des frais complémentaires qui sont payés aux membres du personnel lorsqu'ils sont réaffectés dans un autre établissement. Apparemment, ces frais seraient prévus uniquement pour la fin de l'année, pour une période de deux mois, ce qui est très court; en effet, pour certains, des changements de vie importants se profilent. On va potentiellement leur demander de s'établir avec leur famille dans une autre région; ils vont peut-être devoir trouver une nouvelle crèche, etc. Est-ce effectivement le cas? Les frais de séjour ne doivent-ils pas être élargis, à tout le moins à toute l'année 2011?

Autre point: la construction de containers habitables avait été envisagée. Selon vous, cela relevait du domaine du possible. Je rejoins la question de ma collègue Déom: qu'en est-il de cette solution?

Enfin, une révision globale du Masterplan va-t-elle prévoir de nouvelles prisons en province de Liège? Comme ma collègue Jadin l'a dit, il serait possible de reconstruire sur le site actuel de la prison de Verviers pour autant qu'on ne laisse pas une aile ouverte trop longtemps; en fait, il eût été préférable d'évacuer totalement la prison de Verviers.

Monsieur le ministre, j'aurais aimé connaître votre sentiment par rapport à toutes ces interrogations.

02.06 Sophie De Wit (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, er is reeds veel gezegd, wij kunnen één conclusie trekken, hoe meer er gerenoveerd wordt in die gevangenis, hoe onstabiel het gebouw blijkt te worden, zelfs in die mate dat blijkbaar misschien binnenkort de gevangenis zal moeten sluiten.

Er zou ook een rapport van de brandweer op komst zijn en een van de Regie der Gebouwen. Ik ben alleszins zeer benieuwd naar die rapporten.

23 september geformuleerd met betrekking tot het lot van het personeel? Wat is de timing? Er is sprake van vier gevangenis-inrichtingen, maar er rijst nu al een probleem met de directie van de gevangenis van Sint-Gillis, die afkerig staat tegenover extra Franstalige personeelsleden en gedetineerden.

Tijdens uw bezoek aan de gevangenis van Verviers zei u dat het personeel niet te ver van Verviers opnieuw aan de slag zou kunnen. De gevangenis van Sint-Gillis lijkt in dat verband dus minder voor de hand liggend.

Er zouden ook problemen zijn met betrekking tot de verblijfskostenvergoeding voor het personeel dat naar een andere inrichting wordt overgeplaatst. Die vergoeding zou slechts voor een periode van twee maanden worden uitbetaald, terwijl er sommige personeelsleden ingrijpende veranderingen staan te wachten. Klopt dat inderdaad? Moet de verblijfskostenvergoeding niet langer worden uitbetaald, minstens gedurende het hele jaar 2011?

Er werd overwogen bewoonbare containerunits te plaatsen. Hoe staat het met die oplossing?

Zullen er in het kader van een volledige herziening van het Masterplan, tot slot, nieuwe gevangenissen worden gepland in de provincie Luik? Men zou kunnen opteren voor een nieuwbouw op het terrein van de gevangenis van Verviers, op voorwaarde dat de gevangenis volledig ontruimd wordt.

02.06 Sophie De Wit (N-VA): Plus les investissements se multiplient dans la prison de Verviers, plus le bâtiment semble perdre sa stabilité. J'attends avec impatience les rapports des services d'incendie et de la Régie des Bâtiments.

Ik zou u echter nog iets anders willen zeggen, dat nog niet aan bod kwam. Enige tijd geleden, in maart, heb ik een vraag gesteld aan uw collega Reynders over die bewuste vleugel van deze gevangenis. Uit deze vraag bleek dat de gevangenis van Verviers niet eens was opgenomen in de begroting van de Regie der Gebouwen voor de renovatie van gevangenissen. In 2006 was dat niet het geval, dat is pas voor het eerst gebeurd in 2009.

In 2010 heeft men dan geïnvesteerd, jawel, maar waarin heeft men dan geïnvesteerd? Ik geef het graag mee. Men heeft geïnvesteerd in telecommunicatie-infrastructuur, in een verbindingsweg tussen twee vleugels en in een veiligheidsomheining. Dat waren geen structurele renovatiewerken, terwijl dit gebouw zich toch reeds jaren, en dat was geweten en bekend, in een zeer bouwvallige staat bevindt. Dat wil zeggen dat als deze gevangenis gesloten moet worden, al deze investeringen een maat voor niets zullen zijn geweest. En het was toch wel een investering van 1 miljoen euro, dat is toch niet niets.

U zult zien dat ik twee vragen heb over dit item. Dat is niet omdat ik het niet in één vraag gegoten kreeg, maar ik heb hier een schriftelijke vraag laten omzetten in een mondelinge vraag, om zo een beetje efficiënt te blijven.

In die omgezette schriftelijke vraag kaart ik de problematiek aan dat de bouwvallige gevangenis van Verviers niet specifiek wordt behandeld binnen het masterplan, ze wordt niet opgenomen in het renovatieprogramma, ook niet in het masterplan over de capaciteitsuitbreiding of nieuwbouw. Zoals collega Déom reeds aanhaalde, het probleem is dat deze gevangenis niet zal worden vervangen door een nieuwbouw, terwijl de vakbonden nochtans zeggen dat dit de enige oplossing is, maar dat alleen de gevangenissen van Dinant en Namen zullen worden vervangen door een in Marche-en-Famenne.

Dat brengt mij tot mijn vragen, het is een beetje een herneming van wat reeds is gezegd.

Graag had ik, zoals iedereen, een stand van zaken gekregen omtrent de situatie in deze gevangenissen. Zal er inderdaad een evacuatie volgen? Wat gebeurt er dan? Hebt u dan een noodplan? Is er overleg met de burgemeester? Wat gebeurt er met de gevangenen? Wat gebeurt er met het personeel?

Volgende vraag is belangrijk, ze is reeds gesteld, maar ik ben zeer benieuwd naar het resultaat. Zijn de rapporten van de brandweer en de Regie der Gebouwen reeds aan u bekendgemaakt, mijnheer de minister? Wat zijn de conclusies ervan? Indien de rapporten er niet zijn, wanneer mogen wij die dan verwachten?

Mijnheer de minister, ik hoop dat u mij een antwoord kunt bieden op mijn vragen. Waarom is de renovatie van die gevangenis zo laat in gang gezet? Waarom werd er dan niet structureel gerenoveerd maar werd eerder geïnvesteerd in telecommunicatie en in een verbindingsweg? Waarom werd de gevangenis van Verviers, waarvan de bouwval al zolang is gekend, niet opgenomen in het masterplan gevangenissen? Waarom werd niet voorzien in een nieuwbouw?

En 2010, des investissements ont été réalisés pour l'installation d'une infrastructure de télécommunications, l'aménagement d'un passage entre deux ailes de l'établissement et la construction d'une enceinte de sécurité. Alors que le bâtiment se délabrait, aucune rénovation structurelle n'a cependant été entreprise. La prison n'est pas reprise dans le Masterplan et elle ne sera dès lors pas remplacée par une nouvelle construction.

Les détenus seront-ils réellement évacués? Existe-t-il un plan d'urgence? Y a-t-il une concertation avec le bourgmestre? Que vont devenir les détenus et le personnel?

Quelles sont les conclusions des services d'incendie et de la Régie des Bâtiments? Pourquoi les travaux de rénovation de cette prison ont-ils commencé si tard? Pourquoi n'y a-t-il eu aucune rénovation structurelle?

Pourquoi la prison de Verviers ne figure-t-elle pas dans le Masterplan? Pourquoi n'a-t-on pas prévu la construction d'une nouvelle prison? Que pense le ministre de la grève actuelle?

Tot slot, hoe beoordeelt u de staking die is uitgebroken? Welk plan hebt u daarvoor en hoe zult u dat oplossen?

02.07 Stefaan De Clerck, ministre: Madame la présidente, chers collègues, pour bien comprendre le dossier de la prison de Verviers, il est nécessaire d'exposer brièvement son historique récent.

Au sortir de l'hiver 2010-2011, la prison de Verviers a alerté l'administration pénitentiaire que le bâtiment se dégradait fortement et que la situation devait être analysée avec attention, ce qui a été fait. La Régie des Bâtiments, propriétaire, a fait procéder à un audit de sécurité concernant l'établissement. Il en est ressorti que le bâtiment avait fortement souffert de l'hiver rude et que des travaux de stabilisation immédiats étaient nécessaires. Je me suis alors rendu sur place en personne afin de constater la situation.

Tenant compte de ces études et en concertation avec la Régie des Bâtiments, nous avons décidé de démarrer des travaux de stabilisation afin de garantir la sécurité du personnel et des détenus au moins pendant l'hiver 2011-2012, ceci en vue de permettre d'étudier le dossier vérifié sur le long terme et de prendre une décision quant à l'avenir du bâtiment au cours de l'année 2012. Sur la base des éléments dont nous disposions à l'époque, ce choix était tout à fait justifié.

À la suite de cette décision, l'administration pénitentiaire a baissé la population de la prison de Verviers de 260 détenus à environ 190 détenus pour permettre les travaux de consolidation. Ceux-ci ont démarré à la mi-août comme prévu. Dans le cadre de ces travaux, des échafaudages et une grue ont été installés; c'est par ce biais qu'il a été constaté que l'état du bâtiment était plus mauvais que ce qui avait été annoncé. Grâce notamment à la grue, les ingénieurs ont eu accès à des zones inaccessibles par un autre moyen mais qui présentaient des faiblesses structurelles importantes; il était impossible de dresser des constats autrement, ce qui explique pourquoi ils n'ont pas été effectués plus tôt.

Sur la base de ces éléments, le bourgmestre de Verviers a visité la prison avec ses services et a décidé d'ordonner l'évacuation d'une partie de l'établissement pour le 31 octobre, à savoir les ailes A et B hébergeant les condamnés ainsi que la rotonde. Ceci signifie que l'aile "prévenus" peut rester en service temporairement moyennant certains travaux en cours à l'heure actuelle. Le sort futur de l'aile "prévenus" est intimement lié au sort futur de la prison mais j'y reviendrai.

Il faut donc prévoir un plan pour le sort d'environ 130 détenus et 200 membres du personnel. L'administration pénitentiaire a planché sur un plan d'évacuation qui a été présenté aux organisations syndicales le 19 septembre. Il a été modifié en fonction de certaines remarques ou demandes. Il a été resoumis aux organisations ce lundi 26 septembre. Le projet de protocole d'accord 372 n'a néanmoins pas été accepté par le personnel.

Concrètement, que prévoit ce plan? Tout d'abord, le maintien à Verviers de 50 prévenus et de 8 condamnés. Parallèlement, sur base de ce chiffre, l'administration pénitentiaire a calculé qu'il fallait 77 équivalents temps-plein pour assurer le bon fonctionnement de

02.07 Minister **Stefaan De Clerck**: Op het einde van de winter 2010-2011 heeft de directie van de gevangenis te Verviers gevangeniswezen gewaarschuwd dat het gebouw sterk verkommerde. De Regie der Gebouwen heeft een veiligheidsaudit laten uitvoeren, waaruit bleek dat er onmiddellijk stabilisatiewerken dienden te worden uitgevoerd.

We hebben dan besloten met stabilisatiewerken te beginnen teneinde ten minste gedurende de winter 2011-2012 de veiligheid van het personeel en de gedetineerden te kunnen waarborgen. Zo zouden we met betrekking tot dat dossier een langetermijnstudie kunnen laten uitvoeren en in 2012 een beslissing kunnen nemen over de toekomst van het gebouw.

Naar aanleiding van die beslissing heeft gevangeniswezen met het oog op de verstevigingswerken, die medio augustus begonnen zijn, het aantal gedetineerden in de gevangenis te Verviers teruggebracht van 260 tot ongeveer 190. Vanop de steigers en de kraan heeft men dan vastgesteld dat het gebouw er nog erger aan toe was dan meegedeeld.

De burgemeester van Verviers heeft dan bevolen dat een deel van de inrichting vóór 31 oktober (vleugels A en B en de rotonde) diende te worden ontruimd. Dit betekent dat de vleugel 'verdachten' mits een aantal aanpassingswerken nog tijdelijk kan worden gebruikt. De toekomst van die vleugel hangt af van de toekomst van de gevangenis in haar geheel.

Er moet een plan worden opgesteld voor ongeveer 130 gevangenen en 200 personeelsleden. Gevangeniswezen heeft werk gemaakt van een ontruimingsplan, dat het heeft voorgelegd aan de

l'établissement.

130 détenus doivent être transférés. Une première phase consiste à maintenir les transfèrements normaux vers d'autres établissements, notamment les établissements ouverts en fonction des places qui s'y libèrent. Cela concerne actuellement une vingtaine de détenus. Il faudra, ensuite, procéder de manière exceptionnelle au transfèrement des autres détenus – selon les estimations, une centaine – d'ici fin octobre.

L'administration a proposé de désigner les autres établissements de la province de Liège: Huy pour 10 détenus, Lantin pour une trentaine de détenus. Une trentaine de détenus devraient également être transférés à Andenne, prison la plus proche de la province de Liège. Les 30 détenus restants devront, quant à eux, être transférés à Saint-Gilles. Pourquoi cette prison? En raison de la correspondance des transports en commun ou l'accessibilité en voiture. De plus, la rénovation de l'aile B (une centaine de place) est quasiment terminée. Bref, l'analyse objective de la situation n'a pas permis de dégager d'autres pistes ou alternatives.

En ce qui concerne le personnel, l'administration a choisi de l'affecter aux prisons où iraient les détenus de Verviers. Ce choix semble logique. Cela permet aux prisons d'accueil d'absorber la charge de travail supplémentaire.

La répartition proposée est la suivante: Lantin, 50 agents, Huy, 10 agents, Andenne, 20 agents, Saint-Gilles, 11 agents. Les autres membres du personnel (direction, greffe, comptabilité, etc.) seront réaffectés en fonction des besoins. Lantin reçoit proportionnellement un nombre plus important d'agents parce que c'est la prison la plus proche de Verviers. Nous avons donc fait le maximum pour garantir l'emploi et maintenir le personnel dans ou autour de la province de Liège. Il est vrai que des agents devront aller à Saint-Gilles, mais il n'existe aucune autre alternative.

Suite aux discussions avec les syndicats, le comité de direction du SPF Justice a proposé de payer des primes de détachement pour le personnel jusqu'en décembre 2012, conformément aux règles habituelles. Il n'a pas souhaité engager plus avant le prochain gouvernement, raison pour laquelle il n'a pris de décision que pour 2011 et 2012.

À l'heure actuelle, la concertation syndicale n'a abouti à aucun résultat. Les organisations syndicales ont rejeté le projet de protocole d'accord. J'ai demandé à ce que l'on puisse se retrouver, demain, autour de la table afin de poursuivre les discussions.

Voilà pour ce qui est de la situation. Pour l'heure, les discussions sont terminées. La base a rejeté les propositions et a entamé la grève. Les délais en cas de grève, prévus dans le protocole d'accord 351, n'ont pas été respectés, ce que je regrette formellement. Je rappelle que nous avons élaboré un protocole fixant les règles du jeu en termes de discussions et de délais. Ces règles n'ont pas été respectées et je le déplore.

Je me rends bien compte que ces décisions ne font pas plaisir à tout le monde et que la situation est loin d'être idéale. Il faut cependant

vakbonden en vervolgens aangepast heeft, rekening houdend met bepaalde opmerkingen. Het ontwerp van protocolakkoord 372 werd door het personeel verworpen.

Dat plan bepaalt dat er 50 beklaagden en 8 veroordeelden in Verviers zouden blijven. De gevangenisdirectie heeft becijferd dat er 77 voltijdequivalenten nodig zouden zijn om de goede werking van de instelling te verzekeren.

130 gedetineerden moeten verkassen. De normale overbrengingen naar andere gevangenissen worden voortgezet. Vervolgens moeten de overige gedetineerden (een honderdtal) in het kader van een uitzonderingsmaatregel tegen eind oktober worden overgeplaatst.

Een dertigtal gedetineerden zou naar Andenne gaan. De resterende 30 gedetineerden zullen moeten worden overgebracht naar Sint-Gillis (omwille van de aansluiting op het openbaar vervoer of de bereikbaarheid met de wagen). De renovatie van vleugel B (een honderdtal plaatsen) is daar zo goed als klaar. Uit een objectieve analyse van de toestand zijn er geen andere pistes of oplossingen naar voren gekomen.

Gevangeniswezen wil het personeel dat moet vertrekken, indelen bij de gevangenissen waarnaar de gedetineerden uit Verviers zouden worden overgebracht, teneinde die instellingen in staat te stellen de bijkomende werklast te dragen: Lantin (50 cipiers), Hoei (10 cipiers), Andenne (20 cipiers), Sint-Gillis (11 cipiers). De overige personeelsleden zullen worden gereffecteerd afhankelijk van de noden. Lantin krijgt meer personeel teneinde de werkgelegenheid in en rond de provincie Luik te waarborgen.

rester réaliste: nous devons évacuer la prison de Verviers et transférer les détenus, idem pour le personnel. Tout ce que nous pouvons faire, c'est limiter les désagréments, tant pour les détenus et le personnel que pour leurs familles. C'est ce que nous avons fait en maintenant un maximum de personnes dans et autour de la province de Liège.

Pour le futur, il est évident que nous ne pouvons pas maintenir le site tel qu'il se présente actuellement. C'est pourquoi je défends la piste de la destruction totale de la prison et de sa reconstruction sur le même site. Bien évidemment, il est beaucoup trop tôt pour se prononcer sur le timing, le budget, etc. mais c'est clairement la piste que nous examinons avec la Régie des Bâtiments. Entre-temps, nous étudions la piste des containers, c'est-à-dire des infrastructures provisoires qui permettraient de fermer les ailes prévenues de leur évacuation. À nouveau, ces dossiers sont toujours à l'étude auprès de la Régie des Bâtiments.

Dans son ensemble, le dossier de Verviers n'est pas lié au Masterplan, qui avance bien. Tous les contrats prévus dans le Masterplan ont été signés et les travaux de construction vont démarrer dans les prochaines semaines pour cinq établissements, incluant le FPC de Gand qui sera le premier chantier à démarrer dans quelques jours.

Het directiecomité van de FOD Justitie heeft voorgesteld detacheringspremies toe te kennen aan het personeel, en dit tot december 2012. In afwachting van een nieuwe regering is dat de uiterste datum tot welke men zich wil verbinden.

Het vakbondsoverleg heeft voorlopig nog geen enkel resultaat opgeleverd. De vakbonden hebben het ontwerp van protocolakkoord verworpen. Ik heb gevraagd dat er morgen opnieuw zou worden onderhandeld. De basis heeft de voorstellen van tafel geveegd en is in staking gegaan zonder de termijnen na te leven, wat ik ten zeerste betreurt.

De gevangenis te Verviers moet ontruimd worden en personeel en gedetineerden moeten overgebracht worden. Om de hinder voor personeel en gedetineerden te beperken, werd er zo veel mogelijk gezocht naar plaatsen in of net buiten de provincie Luik.

Ik pleit ervoor om de gevangenis af te breken en op dezelfde plaats een nieuwe te bouwen. Het is nog te vroeg om het te hebben over het tijdpad, het budget enz. Ondertussen bekijken wij of wij in voorlopige infrastructuur kunnen voorzien (containers). De dossiers worden nog door de Regie der Gebouwen bestudeerd.

Het dossier over de gevangenis te Verviers maakt geen deel uit van het Masterplan, dat overigens goed vordert. Alle contracten die in het kader van het Masterplan moeten worden gesloten, werden ondertekend en in de komende weken zal er in vijf inrichtingen met de bouwwerkzaamheden worden gestart.

De infrastructurele toestand van de gevangenis van Verviers werd mij afgelopen winter kenbaar gemaakt. Dat werd nooit opgenomen in het masterplan, omdat men niet op de hoogte was, zo zegt men mij. Het masterplan dateert van 2008. Een onderzoek werd uitgevoerd, waaruit bleek dat een aantal dringende en ingrijpende werken noodzakelijk waren. Het is een recente situatie. Het ging onder andere

Je n'ai été informé des problèmes d'infrastructure qu'à l'hiver dernier. Cette question n'a jamais été intégrée dans le Masterplan de 2008, parce qu'on n'était manifestement pas au courant.

om een risico op vallende stenen en vocht. Vroeger heb ik ook al uitvoerig toegelicht dat de problemen reëel waren, maar niet van die aard dat het dossier al was toegevoegd aan het masterplan.

Tijdens de uitvoering van de werken is nu gebleken dat het probleem groter is. We moeten erop doorgaan.

J'ai appris que le bourgmestre pensait aller encore plus loin et plus vite pour la prise des décisions. Nous sommes en contact et nous essayons de trouver des solutions. J'espère que nous pourrions régler le transfert des détenus et le suivi pour le personnel d'une manière réaliste. Le délai imparti était fin octobre et nous ne pourrions aller plus vite. J'espère que le bourgmestre nous laissera le temps de prévoir d'autres procédures.

De voorbereidende werken en studies zijn nog lopende. Het is alvast de bedoeling dat er een nieuwe gevangenis wordt gebouwd op de site van de bestaande gevangenis.

Er zijn inderdaad werken uitgevoerd, omdat ik er de voorkeur aan geef dat er op dezelfde site, binnen de bestaande muren binnen de stedelijke omgeving, een nieuwe architectuur komt, die beantwoordt aan alle eisen en die hedendaags is.

Ik denk dat wij daarvoor in een bijkomend budget moeten voorzien, naast het budget waarin nu al is voorzien voor het hele masterplan. De bevoegde minister van Begroting zal daarin misschien kunnen bijspringen.

Ik zal in overleg met de collega, bevoegd voor de Regie der Gebouwen, het dossier morgen op de Ministerraad brengen om erop te wijzen dat er versneld moet worden gewerkt.

Er is de veiligheidsproblematiek, de dringende verplaatsing, de sociale problematiek, het syndicaal overleg en de organisatie daarvan. De financiële middelen zijn ook beperkt voor de sociale compensaties. Er zijn voorstellen gedaan. Het overleg daarover zal worden voortgezet.

De nota in de Ministerraad zal niet alleen gaan over de veiligheid en de sociale problematiek gaan, maar zal ook een indicatie moeten geven over de nieuwe infrastructuur en containers die we al of niet plaatsen.

We moeten ook nagaan of wij voorlopig in Paifve, waar ruimte beschikbaar is, voorlopige infrastructuur kunnen plaatsen en wie we dan naar Paifve overbrengen. Dat is een discussie. Zijn het de gewone gevangenen of meer geïnterneerden, omdat men aldaar ter zake gespecialiseerd is? Het debat daarover is nu aan de gang.

Morgen zal ik proberen een eerste nota aan de Ministerraad te

Une étude a révélé la nécessité d'effectuer une série de travaux d'ampleur et urgents. Les problèmes étaient réels, mais pas au point que le dossier avait déjà été intégré dans le Masterplan. C'est lors de l'exécution des travaux qu'il est apparu que les problèmes étaient plus importants.

Wij staan in contact met de burgemeester teneinde oplossingen te vinden. Ik hoop dat wij de overbrenging van de gedetineerden en de kwestie van het personeel op een realistische manier kunnen regelen. De deadline is eind oktober. Ik hoop dat de burgemeester ons de nodige tijd zal laten om andere procedures uit te werken.

Les travaux et études préparatoires sont toujours en cours. Il est prévu d'ériger sur le site de l'établissement existant une nouvelle prison moderne qui réponde à toutes les exigences en la matière. Nous devons à cette fin, avec le ministre du Budget, dégager un budget supplémentaire.

Avec le ministre compétent pour la Régie des Bâtiments, je vais présenter le dossier demain en Conseil des ministres, pour insister sur une accélération des choses. Nous n'aborderons pas uniquement la sécurité et les problèmes sociaux, mais également la nouvelle infrastructure et l'installation éventuelle de containers.

Une superficie libre est disponible à Paifve. Cet établissement est spécialisé dans les internements. Nous devons examiner si une infrastructure provisoire peut y être prévue et qui serait alors transférés à Paifve. J'estime que nous ne pourrions pas encore prendre de décision demain.

bezorgen. Ik ga ervan uit dat wij hierin morgen nog geen beslissing kunnen nemen, maar ik denk dat iedereen over het dringende karakter van het dossier moet worden geïnformeerd.

En ce qui concerne les normes incendie, un entretien de l'équipement est prévu la semaine prochaine. Cet équipement sera ensuite certifié si nécessaire.

Ce matin encore, l'administration a tenu une réunion de crise afin de déterminer s'il est possible de transférer de manière anticipée une trentaine de condamnés. Voilà qui rencontre le souci de réagir le plus vite possible par rapport à la totalité des mesures nécessaires dans ce dossier compliqué. J'espère que demain, le gouvernement pourra donner une direction afin d'agir vite et de trouver des solutions acceptables pour tout le monde.

02.08 Kattrin Jadin (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, je ne vais pas refaire l'historique de la prison de Verviers. J'ai entendu des témoignages, par exemple qu'avec une simple cuiller, il serait possible de faire des trous dans la prison tant le bâtiment est vétuste!

Deux écoles s'affrontent: va-t-on rénover de "vieilles briques" ou ne serait-il pas plus simple de tout raser et de reconstruire? La prison de Verviers se situe au centre-ville, c'est une des rares dans ce cas. Au niveau de l'accessibilité, elle offre énormément d'avantages aux familles des détenus sur le plan des visites et de même pour le personnel. La piste de la reconstruction sur le même site présente donc beaucoup d'avantages mais l'élément crucial est le facteur temps! Il me semble aussi que cette prison présente une capacité de 200 places et qu'on pourrait en profiter pour accroître ce nombre.

Je serai attentive aux délais. En effet, parmi les justes revendications des agents pénitentiaires, il y a une question précise: combien de temps durera leur détachement?

Je comprends qu'ils ne soient pas d'accord en ce qui concerne l'attribution de la prime de détachement limitée dans le temps. Se rendre de Verviers à Saint-Gilles est très compliqué, que ce soit en voiture ou en transport en commun. La pénibilité du travail sera plus importante pour les agents qui devront se rendre à Saint-Gilles.

En ce qui concerne l'évacuation rapide, il faudra laisser le temps nécessaire. Je ne connais pas le niveau de sécurité réelle du bâtiment mais j'imagine que nous devons aller au-delà de la fin octobre. En ce qui concerne le Masterplan, je suis étonnée du fait que la prison de Verviers ne figure pas dans la liste de 2008. Peut-être avez-vous des précisions là-dessus? La situation de la prison était connue et je crois me souvenir que des plans pluriannuels d'investissement avaient été prévus bien avant!

Je serais contente de connaître l'agenda précis de la suite des événements dans ce dossier qui m'importe beaucoup.

Volgende week zal er een onderhoud van de brandbestrijdingsvoorzieningen plaatsvinden.

Vanmorgen heeft de administratie vergaderd over de eventuele vervroegde overbrenging van een dertigtal veroordeelden. Ik hoop dat de regering morgen een richtsnoer zal aanreiken met het oog op de uitwerking van oplossingen die voor iedereen aanvaardbaar zijn.

02.08 Kattrin Jadin (MR): Ik zal hier niet opnieuw de voorgeschiedenis van het dossier van de gevangenis te Verviers schetsen. Zal men die gevangenis renoveren of alles met de grond gelijk maken en voor een nieuwbouw opteren? Die gevangenis ligt in het stadscentrum, wat vele pluspunten inhoudt voor de families van de gedetineerden en het personeel. Een nieuwbouw op dezelfde site zou heel wat voordelen bieden, maar de hamvraag is hoe veel tijd een en ander in beslag zal nemen. De penitentiare beambten willen weten hoelang zij gedetacheerd zullen worden.

Ik begrijp dat ze het niet eens zijn met de toekenning van een in de tijd beperkte detacheringspremie. De verplaatsing van Verviers naar Sint-Gillis is geen sinecure. De werklast wordt daardoor veel zwaarder voor die beambten.

Ook voor een ontruiming op korte termijn moet de nodige tijd worden uitgetrokken. Ik begrijp niet waarom de gevangenis van Verviers niet op de lijst 2008 van te renoveren gevangenissen van het Masterplan voorkomt. De toestand van de gevangenis was voldoende bekend en lang voor die datum werden er al meerjareninvesteringsplannen opgesteld!

Graag een duidelijk tijdpad voor de volgende stappen in dit dossier.

De **voorzitter**: Het is een vraag, dus verzoek ik u om de spreektijd in acht te nemen.

02.09 Renaat Landuyt (sp.a): Mevrouw de voorzitter, ik sluit mij helemaal aan bij de geuite bezorgdheden.

02.09 Renaat Landuyt (sp.a): Je partage les préoccupations précédemment exprimées.

02.10 Bert Schoofs (VB): Mevrouw de voorzitter, ik sluit mij daar ook bij aan.

02.10 Bert Schoofs (VB): Moi aussi.

02.11 Valérie Déom (PS): Monsieur le ministre, je continue à insister pour que les négociations reprennent afin de permettre un accord sur le protocole d'autant plus si, comme vous le confirmez, la date d'évacuation et de transfèrement pourrait être avancée. Je ne peux que vous encourager à suivre la piste de Paifve; elle semble équilibrée, on transfèrerait l'ensemble des internés et on disposerait ainsi de place.

02.11 Valérie Déom (PS): Ik dring aan op een hervatting van de onderhandelingen. Het Paifve-spoor lijkt een uitgebalanceerde oplossing te bieden.

En conclusion, il y a urgence et la concertation est le maître-mot.

02.12 Éric Jadot (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, il y a effectivement urgence. Cent trente détenus devant être transférés, la direction a envoyé cent trente demandes de transfert; elle a reçu vingt-cinq réponses. Il reste un mois pour obtenir les autres réponses et pour voir les transferts de détenus agréés par les autres prisons. C'est très court; la *deadline* la plus lointaine possible est le 31 octobre. Elle pourrait s'avérer plus proche même si ce n'est pas souhaitable. J'imagine que c'est difficile pour vous. De plus, vous êtes confronté à un conflit social. Un effort doit être fait au niveau du politique. Il n'y a pas de raison que les membres du personnel qui subiront des bouleversements dans leur vie paient le fait que nos infrastructures pénitentiaires sont dans un état lamentable et qu'elles s'écroulent. À un moment donné, il faudra poser un geste clair envers les organisations syndicales.

02.12 Éric Jadot (Ecolo-Groen!): Er rest maar weinig tijd om andere oplossingen te vinden, en er smeult een sociaal conflict. Nadien zal ook de kwestie van de overbevolking opnieuw aan de orde moeten worden gesteld. Het is inderdaad wenselijk dat er in Verviers een nieuwe gevangenis komt, en de Paifve-oplossing is interessant. Dat plan moet worden bestudeerd en de betrokkenen moeten worden geraadpleegd.

Ensuite, il faut aborder le débat dans sa globalité. Il faudra reposer la question de la surpopulation. Des détenus seront transférés dans des prisons déjà surpeuplées. Cela n'arrange rien.

Hoe ver staat het met de studie over het denkspoor om containerunits te plaatsen?

En ce qui concerne les nouvelles prisons, une nouvelle prison à Verviers est effectivement souhaitable. J'ajoute que la solution de Paifve est aussi intéressante; la direction de cet établissement a fait une proposition par rapport à un projet qui serait réalisable, moderne et qui permettrait de désengorger d'autres prisons. Ce projet doit être étudié.

De plus, les acteurs doivent être consultés. Les directeurs de prison ne rédigent peut-être pas des mercuriales mais mettent les mains dans le cambouis! Ils ont des choses à nous dire. Ils ont aussi une culture d'établissement qui doit pouvoir être entendue.

Pour terminer, il y a les containers. Vous m'aviez répondu à l'époque que cette solution était à l'étude; elle l'est toujours aujourd'hui. Cette situation induira une nouvelle question parlementaire. Pendant combien de temps ce dossier sera-t-il à l'étude? Quelle est la durée

de vie de ces containers? Quel est leur coût? Si cette piste devait être retenue, où seront-ils installés? Je vous poserai ces questions dans quelques semaines; vous aurez ainsi le temps de vous préparer pour y répondre!

02.13 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, ik noteer dat u er niet van op de hoogte was dat de problemen zo groot waren. Dat is verbazend, want een gevangenis die voor meer dan 50 % bouwvallig is, dat gebeurt niet op één dag. Goed nieuws is dat u een oplossing zoekt en een nieuwbouw wilt op dezelfde site. Er is wel een budgettaire implicatie in deze moeilijke tijden, maar we zullen door die zure appel moeten bijten.

Er is al een miljoen euro geïnvesteerd. Ik hoop dat de verbindingsweg en de omheining op de site behouden kunnen blijven en dat enkel de communicatie-investering verloren is. In deze budgettaire moeilijke periode mag niet de boodschap worden gegeven dat er met geld wordt gegooid. Ik kijk uit naar het verdere verloop van het dossier.

02.14 Minister Stefaan De Clerck: Om die reden achten we het het beste om daar opnieuw te investeren: er zijn daar al investeringen gedaan. De omheining werd recent afgewerkt en een toegangsweg werd gemaakt. Het is de goedkoopste oplossing.

Selon moi, c'est bien pour Verviers. Mais la solution la moins coûteuse serait de faire une nouvelle construction sur ce site.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, het is kwart na twaalf. De resterende vragen verplaatsen wij bijgevolg beter naar komende dinsdagnamiddag.

02.15 Minister Stefaan De Clerck: Mevrouw de voorzitter, ik kan nog een tweetal vragen beantwoorden.

De **voorzitter**: Wij behandelen dus nog twee vragen van mevrouw De Wit uit de reeks vragen die zij heeft ingediend.

Ik heb nog een mededeling voor de commissieleden die deze namiddag meegaan. Ik hoop dat toch een paar leden meegaan, opdat wij onze eer hoog zouden kunnen houden. Wie met de wagen gaat, wordt, zoals u weet, om 14 uur bij de chauffeurs verwacht.

03 Vraag van mevrouw Sophie De Wit aan de minister van Justitie over "de mogelijke verhuisplannen van het Mechelse gerechtsgebouw" (nr. 5868)

03 Question de Mme Sophie De Wit au ministre de la Justice sur "les éventuels projets de déménagement du palais de justice de Malines" (n° 5868)

03.01 Sophie De Wit (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb mijn vraag al in juli 2011 ingediend. Misschien is het daarom zinnig of nuttig dat wij ze nu afhandelen.

Mijn vraag betreft het Mechels gerechtsgebouw. U weet dat op 13 juli

02.13 Sophie De Wit (N-VA): Je m'étonne que le ministre n'était pas au courant des problèmes. Un bâtiment ne tombe pas pour plus de la moitié en ruine du jour en lendemain. Je me réjouis néanmoins que le ministre plaide pour une nouvelle prison sur le même site. Comme on a déjà consenti un million d'euros d'investissements, j'espère que la route et l'enceinte resteront. Sinon, ces investissements seront perdus également.

02.14 Stefaan De Clerck, ministre: C'est précisément parce que ces investissements ont déjà été effectués que nous voulons continuer à investir dans ce site. C'est la solution la moins onéreuse.

In mijn ogen zou een nieuwbouw op de site in Verviers de minst dure optie zijn.

03.01 Sophie De Wit (N-VA): Le 13 juillet 2011, une voleuse s'est échappée du palais de justice de Malines en grimpant par-dessus le mur. Cela fait longtemps que le

2011 in bedoeld gebouw een jonge dievegge is ontsnapt, door over de muur te klimmen, wat natuurlijk niet slecht gevonden is.

U weet dat ik al eens een vraag ter zake heb gesteld. Zowel het personeel in Mechelen als de magistraten vragen immers al heel lang maatregelen rond de veiligheidstoestand van het gerechtsgebouw.

Mijnheer de minister, op de vraag die ik u destijds, met name in januari 2011, over de problematiek heb gesteld, hebt u een heel omslachtig antwoord gegeven. U antwoordde dat de diensten in Mechelen inderdaad te klein gehuisvest waren en dat de zaken er niet optimaal waren. U merkte echter op dat u ter zake een geactualiseerd behoefteprogramma had, op basis waarvan de Regie der Gebouwen tot de aankoop van een pand aan de overkant kon overgaan. U gaf toen aan dat u tot 2006 op bedoeld programma had moeten wachten en dat er in 2009 een negatief advies was gekomen, waardoor maar een kleinere oppervlakte mocht worden gebruikt. De zaken verliepen dus niet erg vlot. U verduidelijkte bovendien dat u nieuwe inplantingvoorstellen had gedaan, die echter op hun beurt problemen naar boven brachten. U gaf als conclusie dat u niet het totale behoefteprogramma volledig kon realiseren.

U bent echter altijd optimistisch. U beweerde dus dat u nog altijd de bedoeling had om het gerechtsgebouw van Mechelen meer te ontlasten, door een aantal diensten naar de overkant te verhuizen, herschikkingen te doen en de huisvestingsproblematiek in globo aan te pakken.

Ik stel mijn vraag nu naar aanleiding van de discussie en de optie die plotseling naar boven is gekomen, met name het ziekenhuis aan het Zwartzustersvest, dat eventueel zou vrijkomen. U hebt toen geantwoord dat zulks een nieuwe optie was, die opnieuw moest worden bekeken. U merkte ook op dat u het behoefteprogramma misschien moest aanpassen. De overheveling van de diensten zou misschien moeten worden verdeeld over het gebouw aan de overkant, het ziekenhuis en het oude gerechtsgebouw. U gaf aan dat er misschien een globale studie moest worden gemaakt, maar dat u ter zake geen timing had.

Mijnheer de minister, daarom en naar aanleiding van de antwoorden die u vorige keer hebt gegeven alsook naar de nieuwe ontsnapping uit het gerechtsgebouw in juli 2011, kom ik op de kwestie terug.

Ten eerste, kunt u misschien wat meer informatie geven over de omstandigheden van de genoemde ontsnapping en over de eventuele fouten die al dan niet tegen bepaalde veiligheidsvoorschriften zijn gemaakt?

Belangrijk voor de toekomst en voor de betrokkenen ter plaatse is vooral de hiernavolgende vraag. Wat is de stand van zaken betreffende het gebouw aan de overkant? Geraakt het dossier eindelijk gedeblokkeerd? Het dossier zat immers totaal vast. Wordt aan de piste vastgehouden?

Hoe verlopen de besprekingen met de Regie der Gebouwen?

Wat is de stand van zaken betreffende de eventuele nieuwe piste, zijnde de verhuis naar het vroegere ziekenhuis? Hoe verlopen de

personnel et les magistrats malinois réclament un renforcement de la sécurité du bâtiment. Il y a quelque temps, le ministre avait confirmé qu'il était à la recherche d'une solution aux problèmes posés par l'exiguïté du palais de justice. Un programme des besoins a été élaboré à cette fin, et il a été par ailleurs question d'acquérir un immeuble situé de l'autre côté de la rue. Aujourd'hui, ce dossier est complètement bloqué. L'acquisition de l'hôpital situé à la Zwartzusterstraat a également été évoquée comme solution possible.

Le ministre peut-il donner davantage d'informations sur cette évocation? Qu'en est-il de l'éventuel achat du bâtiment situé de l'autre côté de la rue? Où en sont les discussions concernant l'acquisition envisagée de l'hôpital de la Zwartzusterstraat? Une étude a-t-elle déjà été réalisée à ce sujet?

De très nombreux incidents de sécurité se sont aussi produits au palais de justice de Turnhout. Des mesures supplémentaires y seront-elles prises?

besprekingen daaromtrent? Is er al dan niet nu reeds een studie over de problematiek gemaakt?

U had gezegd dat dit u een goede optie leek. Is dat al gebeurd? Indien ja, wanneer mogen wij dan resultaten verwachten en wat zijn de conclusies die u daaruit zou kunnen trekken?

Misschien moeten wij alle pistes openhouden. Als dat dan toch nog problematisch zou zijn en het ziekenhuis geen optie zou zijn noch het gebouw aan de overkant, hebt u nog witte konijnen die u uit uw hoed kunt toveren? Hebt u nog andere pistes? Welke zouden dat eventueel kunnen zijn?

Tot slot, naar aanleiding van de ontsnapping op 13 juli, zult u ...

03.02 Minister **Stefaan De Clerck**: (...)

03.03 **Sophie De Wit** (N-VA): Daar gaat het ook niet zo vlot. Ook in Turnhout gaat het niet zo goed vooruit.

Er zijn al heel wat veiligheidsincidenten geweest in het gerechtsgebouw. Zullen daar bijkomende, al dan niet tijdelijke, veiligheidsmaatregelen worden genomen?

03.04 Minister **Stefaan De Clerck**: Mevrouw de voorzitter, mevrouw De Wit, ik heb begin dit jaar al uitgelegd dat de situatie in het gerechtsgebouw van Mechelen niet optimaal is. De diensten kampen al jaren met plaatstekort en veiligheidsproblemen. Herschikkingen zijn dus dringend noodzakelijk.

Reeds in 2001 werd een geactualiseerd behoefteprogramma opgemaakt en aan de Regie der Gebouwen bezorgd. Het is immers de Regie die bevoegd is voor de huisvesting van de diensten. Intussen heeft de Regie een bijkomend pand gehuurd en in 2006 het tegenovergelegen pand aangekocht.

In december 2008 werd een bouwaanvraag ingediend. Dit leidde in oktober 2009 tot een negatief advies van de stedenbouwkundige diensten. Hierdoor kon heel wat minder vloeroppervlakte worden gerealiseerd. Nieuwe inplantingsvoorstellen werden opgemaakt en besproken, maar toen bleek dat het totale behoefteprogramma niet meer kon worden gerealiseerd.

Hierdoor heeft de FOD Justitie de Regie der Gebouwen gevraagd mee te stappen in de ontwikkeling van de zogenaamde ziekenhuissite, bestaande uit het reeds aangekochte pand en de aanpalende gebouwen van het AZ Sint-Maarten dat in 2016 volledig zal worden verlaten.

De Regie heeft in samenwerking met Justitie de nodige gesprekken opgestart met de stad om te onderzoeken of op deze site een nieuw justitiegebouw mee kan worden geïntegreerd. Dit verloopt in een heel constructieve sfeer.

Ondertussen hebben wij ook aan de Regie der Gebouwen gevraagd om op korte termijn te voorzien in een aantal aanpassingen om de dringendste noden te lenigen.

03.04 **Stefaan De Clerck**, ministre: En 2001, un programme des besoins a été fourni à la Régie des Bâtiments pour le palais de justice de Malines. Entre-temps, la Régie a loué un bâtiment supplémentaire. De plus, le bâtiment situé en face a été acheté en 2006. Cependant, la demande de permis de bâtir s'est heurtée à l'avis négatif des services d'urbanisme. La surface au sol autorisée était trop petite pour permettre la réalisation de l'ensemble du programme des besoins.

C'est pourquoi, à la demande du SPF Justice, la Régie vérifie si le "site de l'hôpital" – c'est-à-dire: le site déjà acheté et l'hôpital Saint-Martin adjacent, qui sera entièrement inoccupé d'ici à 2016 – offre assez de place pour un nouveau palais de justice. Les pourparlers avec la ville sont constructifs.

Nous avons également demandé à la Régie de répondre aux besoins les plus urgents à court terme et de rénover le bâtiment qui a été acquis, de façon à pouvoir réorganiser les services. À

Concreet wil dat zeggen dat wij aan de Regie gevraagd hebben om op korte termijn het aangekochte pand te renoveren, waardoor wij de gerechtelijke diensten binnen de actuele gebouwen kunnen herschikken, en op lange termijn in een nieuw gerechtsgebouw te voorzien op de ziekenhuissite. Het pand dat gerenoveerd zal worden in fase 1 zal daarin dan mee geïntegreerd worden, zodat de renovatie van fase 1 een permanente renovatie kan zijn.

In afwachting van de start van de renovatiewerken van het pand aan de overkant, zijn er geen andere maatregelen genomen. De bedoeling blijft om de huisvestingsproblematiek in globo aan te pakken, inclusief een globaal beveiligingsplan, en derhalve te gepasten tijde in de nodige budgetten te voorzien.

Naar aanleiding van specifieke processen, zoals bijvoorbeeld tegen terreurverdachten, wordt er steeds onderzocht of er specifieke organisatorische maatregelen genomen moeten worden.

Aangaande de ontsnapping zelf, daar werd de beveiliging niet uitgevoerd door het veiligheidskorps maar door de politiediensten. Ik heb daarover geen verdere informatie. Ik zou die nog moeten opvragen bij de bevoegde collega van Binnenlandse Zaken.

03.05 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, wat dat laatste punt aangaat, ik ben nog altijd benieuwd naar de al dan niet naleving van de veiligheidsvoorschriften.

Ik noteer voorts dat er gesprekken gaande zijn. U herneemt eigenlijk voor een groot deel het antwoord dat u mij al in januari hebt gegeven. Ik ben blij dat die gesprekken constructief verlopen.

U hebt mij echter nog niets gezegd over de timing. Er is een globale aanpak, maar men moet toch iets in het vooruitzicht stellen? Men moet toch weten waaraan en waaraf, men moet toch weten waar men aan toe is.

03.06 Minister Stefaan De Clerck: Mevrouw De Wit, de principiële akkoorden zijn gemaakt. Men is teruggekeerd met de kennis van de ziekenhuissite en de integratie. Op basis van de uitgewisselde gegevens wordt nu bekeken om de procedure op te starten. Stedenbouwkundig en architecturaal is men absoluut nog niet aan dat verhaal toe. Men weet ook dat het pand pas tegen 2016 vrijkomt. Met andere woorden, het zou al fantastisch zijn, tegen het moment dat het pand vrijkomt, dat men klaar is om onmiddellijk te starten met het project.

Om dat te realiseren, hoop ik dat nu op korte termijn de opdrachten kunnen worden gegeven. De formule van uitwerking kan vastgelegd worden. Het is een klassieke opdracht voor de aanstelling van architecten enzovoort. Dat is nu in voorbereiding bij de Regie der Gebouwen.

03.07 Sophie De Wit (N-VA): Dank u wel.

long terme, nous demandons qu'un nouveau bâtiment soit construit sur le site de l'hôpital. Le bâtiment rénové pourra être intégré à ce projet.

Aucune autre mesure n'a été prise en attendant le début des travaux de rénovation. Nous voulons aborder le problème de l'hébergement des services dans sa globalité et y intégrer un plan de sécurisation. Les responsables évaluent cependant la nécessité de mesures de sécurité spécifiques à l'occasion de certains procès tels que ceux impliquant des terroristes présumés.

Je ne dispose d'aucune information relative à la voleuse à laquelle vous faites allusion. Je devrai demander des renseignements à la ministre de l'Intérieur étant donné que la surveillance était effectuée par les service de police.

03.05 Sophie De Wit (N-VA): Les règles en matière de sécurité ont-elles été respectées lors de cette évasion? Le ministre peut-il donner davantage de détails sur le calendrier de mise en œuvre de ces projets?

03.06 Stefaan De Clerck, ministre: Les accords de principe ont été conclus. La Régie s'emploie actuellement à préparer le lancement de la procédure. Le bâtiment ne sera en tout état de cause libre qu'en 2016. Il serait idéal que l'ensemble des travaux préparatoires soient achevés à ce moment et que les travaux puissent débiter sans délai.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw **Sophie De Wit** aan de minister van Justitie over "de nieuwe Antwerpse gevangenis ter vervanging van de gevangenis in de Begijnenstraat" (nr. 5869)
- de heer **Servais Verherstraeten** aan de minister van Justitie over "de nieuwe gevangenis voor Antwerpen en de noodzaak aan een uitbreiding van de capaciteit van het arresthuis" (nr. 6238)

04 **Questions jointes de**

- Mme **Sophie De Wit** au ministre de la Justice sur "la nouvelle prison d'Anvers en remplacement de la prison de la Begijnenstraat" (n° 5869)
- M. **Servais Verherstraeten** au ministre de la Justice sur "la nouvelle prison d'Anvers et la nécessité d'extension de la capacité de la maison d'arrêt" (n° 6238)

04.01 **Sophie De Wit** (N-VA): Mijnheer de minister, dit is een uitloper van een vraag die ik ook aan minister Reynders heb gesteld, als minister bevoegd voor de Regie der Gebouwen, in verband met de capaciteit van de gevangenis van Antwerpen en de nieuwe geplande gevangenis van Antwerpen.

Er werd bevestigd dat de nieuwe Antwerpse gevangenis slechts 400 plaatsen zal tellen. Mijnheer de minister, dat lijkt mij weinig, want dat is slechts enkele plaatsen meer dan het aantal dat de gevangenis in de Begijnenstraat heeft, maar daar zitten nu gemiddeld 665 gedetineerden, dat zijn er 225 te veel. Er is dus een grote overbevolkinggraad en een hoge werkdruk. Wij weten reeds dat er in Antwerpen een tekort aan cellen is en blijkbaar zal de nieuwe gevangenis daaraan niet tegemoetkomen. Mij lijkt dat een gemiste kans.

Houdt u vast aan het plan dat de nieuwe gevangenis in Antwerpen slechts 440 plaatsen zal tellen?

Als dat zo is, hoe zult u dan het overbevolkingprobleem in de Antwerpse gevangenis oplossen? Zullen dan andere gevangenissen een deel van de gevangenen overnemen? Wie zal dat dan zijn en voor hoeveel capaciteit?

Indien u zegt dat u de capaciteit toch moet herbekijken, had ik graag van u vernomen naar hoeveel gedetineerden, mogelijke gedetineerden, u dan wel zou willen gaan.

Mijnheer de minister, wij blijven allemaal op onze honger in verband met de locatie van de nieuwe Antwerpse gevangenis. De Regie der Gebouwen zegt dat er heel veel opties zijn en dat men het zal blijven bekijken. Daarop komt echter geen antwoord, misschien kunt u een tipje van de sluier lichten. Welke opties zijn er nu nog steeds open?

Is er bijkomend reeds een beslissing genomen over het model van de gevangenis? Welke principes zult u toepassen bij de bouw ervan?

Ten slotte, als de dag er ooit komt dat de gevangenisbevolking verhuist naar de nieuwe Antwerpse gevangenis, wat zal er dan met de site in de Begijnenstraat gebeuren? Wat zijn uw plannen ter zake?

04.02 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mijnheer de minister, volgens het masterplan zou de nieuwe gevangenis van Antwerpen

04.01 **Sophie De Wit** (N-VA): La nouvelle prison d'Anvers ne pourra abriter que quelques détenus supplémentaires par rapport à l'actuelle prison située dans la Begijnenstraat, qui compte déjà 225 détenus de trop. Il s'agit à mes yeux d'une occasion manquée.

Le ministre reste-t-il attaché au principe que la nouvelle prison d'Anvers ne comptera que 440 places? Dans l'affirmative, de quelle manière envisage-t-il de remédier au problème de la surpopulation dans la prison d'Anvers? Dans la négative, combien de détenus supplémentaires la nouvelle prison pourra-t-elle abriter? Quelles options restent-elles ouvertes concernant l'emplacement de la nouvelle prison d'Anvers? Une décision a-t-elle été prise par rapport au type de prison? Qu'en est-il de l'avenir du site de l'actuelle prison dans la Begijnenstraat?

04.02 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Selon le Masterplan, la

geen 400, maar 440 plaatsen tellen. Dat is geen massa extra, maar alle beetjes helpen. Zoals aangehaald door collega De Wit vervangt die de oude gevangenis: wanneer de ene opent, sluit de andere. Er is het forensisch psychiatrisch centrum op linkeroever, dat een deel van de capaciteit kan opvangen. Ook Beveren kan wellicht wat Antwerpse druk opvangen. Hoe dan ook heeft de huidige gevangenis te kampen met overbevolking. Ik koppel dat ook aan de actuele problemen in de stad en in de Seefhoek, waarbij u werd betrokken. Ik heb heel veel begrip voor de ergernis van de bewoners en van de politie.

Ik vrees dat de capaciteit van 440, de randcapaciteit ten spijt, niet voldoende zal zijn. Is er geen mogelijkheid om naar het voorbeeld van Haren de capaciteit te verruimen? Over de terreinen had ik begrepen dat de optie Wilrijk zou zijn behouden. Kan daar in meer capaciteit worden voorzien?

Hoe komen we verder tegemoet aan slachtoffers van stadscriminaliteit, zeker in de Antwerpse regio? Wat was het resultaat van uw overleg met de burgemeester daar en met de bewoners van de Seefhoek?

04.03 Minister **Stefaan De Clerck**: Ik ben naar Antwerpen gegaan met letterlijk een dubbele agenda. Enerzijds, is er de problematiek van de gevangenis, anderzijds, zijn er de problemen in de Seefhoek waarbij er discussie was over de door Justitie genomen initiatieven in de veiligheidsketen om de stadsproblematiek in Brussel, Antwerpen, Gent en nog andere steden aan te pakken.

Dikwijls zegt men dat er ook een probleem met Justitie is. Wij zijn naar Antwerpen gegaan, omdat er een project voor een nieuwe gevangenis is. Dat maakt deel uit van het masterplan. Het betreft een vervangbouw. Dat is ook altijd als een vervangbouw vooropgesteld. Dat is hetzelfde als in Brussel met Sint-Gillis, Vorst en Berkendaal. Die gevangenis moeten vervangen worden.

Wij zijn bij het college van burgemeester en schepenen geweest om na te gaan hoe het arresthuis in de Begijnenstraat kan worden vervangen. Wanneer daarover in de regering overeenstemming is bereikt, was de afspraak dat de inrichtingen in Brussel, Antwerpen, Merksplas en Marche, die op de vervanglijst staan, worden vervangen.

Ik heb vroeger al onderstreept dat een inrichting werkbaar is en beheersbaar blijft bij minstens 300 en maximaal 450 tot 500 plaatsen voor gedetineerden. Brussel zal een uitzondering zijn en zal daarom speciaal moeten worden geconcipeerd met het oog op de beheersbaarheid en de leefbaarheid. Het is voor Antwerpen de bedoeling om tot 440 gedetineerden te gaan. De principes van de basiswet op de interne rechtspositie en detentietrajecten moeten kunnen worden toegepast. Vandaar de cijfers en de visie om tot 440 te gaan.

Ik denk dat dat nu verder moet worden geconcretiseerd. Wij moeten kijken welke procedure we zullen opstarten.

Ik heb gesprekken gehad met de verschillende lokale en regionale overheden en met de betrokken collega's in de regering. Vervolgens heb ik de minister bevoegd voor de Regie der Gebouwen

nouvelle prison d'Anvers devrait compter non pas 400, mais 440 places. Je crains néanmoins que cette capacité ne s'avère insuffisante.

Ne pourrait-elle dès lors pas être augmentée en profitant par exemple de l'option offerte par les terrains à Wilrijk? Comment répondre aux attentes des victimes de la criminalité urbaine, phénomène très répandu dans la région anversoise? Quel est le résultat de la concertation entre le ministre, le bourgmestre et les habitants du Seefhoek?

04.03 **Stefaan De Clerck**, ministre: À Anvers, j'ai évoqué le problème des prisons et celui du Seefhoek. Un débat a porté sur les initiatives prises par la Justice dans la chaîne de la sécurité, dans le cadre des problèmes des grandes villes.

À Anvers, l'ancien bâtiment sera remplacé par un nouveau. Nous avons examiné en collaboration avec le bourgmestre et les échevins comment cela pourrait être réalisé. Pour assurer un fonctionnement efficace, la capacité d'un établissement pénitentiaire doit être comprise entre au minimum 300 et au maximum 450 à 500 places. Bruxelles y fera exception et sera dès lors conçu selon des critères spécifiques.

À Anvers, il s'agirait de 440 places et nous devons dès à présent examiner sous quelle forme nous lancerons la procédure. À la suite de mes rencontres avec les différentes autorités, j'ai demandé par courrier au ministre en charge de la Régie des Bâtiments de lancer le projet de construction de la nouvelle prison sur les terrains situés au Boomsesteenweg à Wilrijk. Je souhaite utiliser la même formule que celle utilisée

aangeschreven om daadwerkelijk de bouw van de nieuwe gevangenis op de terreinen aan de Boomsesteenweg te Wilrijk op te starten. Die site, waarvan we eigenaar zijn, is beschikbaar en lijkt ons goed gelegen.

Ik dring erop aan dat er wordt gewerkt met dezelfde formule als voor de vier andere gestarte projecten, met een pakket waarin *design*, *build*, misschien *finance* en zeker *maintenance*, dus een volledig onderhoudspakket, vervat zitten. Ook over de financiering kan worden gepraat, maar dat is meer de bevoegdheid van de Regie der Gebouwen.

Het project zou snel kunnen worden opgestart, omdat wij die methodiek in de vingers hebben. Er is gesproken met de Stad Antwerpen. Er werd door de burgemeester voorgesteld om een protocol op te stellen om te zeggen dat wij niet principieel tegen zijn, maar dat er een aantal bedenkingen kan worden gemaakt. Er werden immers vragen en wensen geformuleerd over die Boomsesteenweg. Wij moeten daarover praten met de buurt en met iedereen. Er zou een protocol worden vooropgesteld, waarin desgevallend ook zou worden bepaald wat met de oude gevangenis gebeurt en of er daarrond afspraken kunnen worden gemaakt.

Dit zou dus worden meegenomen in een stadspolitiek, in een stedelijke ontwikkeling. Ik begrijp dat steden en burgemeesters meteen ook proberen afspraken te maken met bouwheren en zeggen dat zij vragende partij zijn, maar dat er met een aantal zaken rekening moet worden gehouden. Ik vind dat een correct overleg tussen lokale, regionale en federale overheden.

Wij moeten nu voortgaan met die besprekingen. Ik denk dat die eerste stap positief is geweest, maar nu verder moet worden voorbereid.

Er is niet alleen gesproken over de bouw van een gevangenis die een arresthuis moet zijn, maar tegelijkertijd ook over de andere problematiek. Wij hebben gesproken over het geheel van de justitiemaatregelen. Ik heb daaromtrent aangekondigd dat ik, ook aansluitend op wat er in Brussel en in Antwerpen in de Seefhoek is gebeurd, het overleg met de burgemeesters wil voortzetten.

Ik heb die mensen ontvangen en hun commentaar was dat zij relatief tot heel tevreden waren over de politiediensten. Er is een goede samenwerking tussen politiediensten en parket. Dat is ook in Antwerpen bevestigd.

Het probleem zit echter in de justitiële interventies en daarom richt ik nu een brief aan de burgemeesters die bij mij op bezoek zijn gekomen om een aantal maatregelen verder uit te werken.

Ik denk dat Justitie verantwoordelijk is voor een aantal elementen zoals: het overleg tussen de burgemeester, de procureur en de zonechef over de mogelijkheden die via circulaire bestaan om snelrecht toe te passen; de wijze waarop de strafuitvoeringen, in het bijzonder ook de thuisdetentie, vanaf 1 januari 2012 wordt aangepakt; de wijze waarop wij omgaan met GAS-maatregelen – gemeentelijke administratieve sancties; de nieuwe modellen voor organisatie van de handelaars – en daar lanceer ik een *business improvement district*,

pour les quatre autres projets en cours de réalisation.

Le bourgmestre d'Anvers a proposé de rédiger une sorte de protocole, étant donné que l'implantation près du Boomsesteenweg suscite de nombreuses questions et revendications.

Les différentes parties concernées par le problème de la chaussée de Boom doivent être impliquées dans la concertation. Le protocole peut également définir l'affectation de l'ancienne prison.

La question serait dès lors abordée dans le cadre de la politique urbaine. Je comprends parfaitement le désir des bourgmestres de vouloir en discuter avec les maîtres d'ouvrage. Je pense que la concertation est correctement organisée entre pouvoirs locaux, régionaux et fédéral.

Nous devons à présent avancer sur la base de cette première étape positive.

Le débat ne s'est pas limité à la construction d'une prison qui doit être une maison d'arrêt, mais a également porté sur l'ensemble des mesures prises par la justice. Je veux poursuivre la concertation avec les bourgmestres qui sont relativement, voire très satisfaits des services de police et la coopération entre la police et le parquet fonctionne bien. Ces différents éléments ont été confirmés à Anvers. Le problème se situe davantage à l'échelon des interventions de la justice et c'est la raison pour laquelle j'adresse un courrier aux bourgmestres de manière à approfondir une série de mesures.

La Justice est responsable de plusieurs éléments, comme la concertation entre le bourgmestre, le procureur et le chef de zone sur les possibilités offertes par les circulaires d'appliquer les

zoals in de buitenlandse modellen waar handelaars zich ook voor veiligheidsmateries organiseren – en het element van vreemdelingenillegaliteit en -verwijdering.

Die elementen moeten even op een rij gezet en ter beschikking worden gesteld van de burgemeesters, om hen meer mogelijkheden te geven, om niet alleen politiematig en met het parket, maar ook om bijkomende maatregelen te kunnen nemen.

Er wordt zelfs gesproken over de mogelijkheid van een soort huisarrest. Het is geen voorlopige hechtenis. In geval van problemen in de centra kunnen tijdelijk bepaalde mensen, niet alleen via een louter administratieve aanhouding, maar met een huisarrest, even kort onder elektronisch toezicht worden geplaatst. Die technologie is nu immers beschikbaar. Er moet over worden nagedacht of en hoe we dat kunnen toepassen.

Dat is dus besproken in Antwerpen, maar het ligt ter bespreking voor bij veel burgemeesters. Ik denk dat ik die lijst opneem en dat ik daarover op korte termijn voort overleg zal plegen met de burgemeesters. Daarover schrijf ik hun een dezer dagen een brief.

procédures accélérées. La Justice est en outre responsable de la manière dont la politique d'exécution de la peine sera abordée à dater du 1er janvier 2012, de la manière dont nous utilisons les sanctions administratives communales, des nouveaux modèles d'organisation des commerçants et des mesures relatives aux étrangers en situation illégale et à leur expulsion.

Il faut donner davantage de moyens aux bourgmestres, non seulement pour intervenir au niveau policier et collaborer avec le parquet, mais également pour prendre d'autres mesures. Il est même question de mettre en place une sorte d'assignation à résidence, qui ne serait pas une forme de détention préventive, mais une surveillance électronique de courte durée pour ceux qui ne peuvent être admis dans un centre.

La concertation avec les bourgmestres est toujours en cours à ce sujet.

04.04 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, ik noteer dat u Wilrijk een goede piste vindt. Ik begrijp dat ook wel, qua gebouw, maar ik blijf mij toch wel zorgen maken over mobiliteit en vervoer naar de justitiepaleizen vertrekkend vanaf de Boomsesteenweg. De Boomsesteenweg ken ik redelijk goed en ik kan u garanderen dat de mobiliteit daar niet zo geweldig is. Uw Vlaamse collega Crevits zal dat kunnen bevestigen. Dat is een eerste aspect.

U hebt mij niet geantwoord op de vraag wat u zult doen met de overcapaciteit. U zegt dat we terug naar 450 gaan. Goed, wat doen we dan met die 225 anderen? Gaan ze naar Beveren, naar Linkeroever, naar nog elders?

04.05 Minister Stefaan De Clerck: Het masterplan is een totaalconcept.

04.06 Sophie De Wit (N-VA): U zegt dat het huisarrest onder elektronisch toezicht ingeschakeld kan worden. Het elektronisch toezicht is onderwerp van een van de andere vragen die vandaag geagendeerd stonden. We weten echter dat het elektronisch toezicht niet zo goed functioneert op dit ogenblik. Die discussie zullen we wel in een volgende commissievergadering voeren.

04.04 Sophie De Wit (N-VA): Je constate que le ministre trouve que Wilrijk constitue une bonne option, mais j'aimerais attirer son attention sur les problèmes de mobilité sur la chaussée de Boom, déjà fortement encombrée à l'heure actuelle.

Le ministre n'a pas dit non plus comment il comptait remédier au problème de capacité. Vers où les 225 prisonniers restants vont-ils être dirigés?

04.05 Stefaan De Clerck, ministre: Le *Masterplan* est un concept global.

04.06 Sophie De Wit (N-VA): Le ministre plaide en faveur de l'assignation à résidence, alors qu'à l'heure actuelle, le système de la surveillance électronique laisse franchement à désirer. Nous aurons l'occasion de poursuivre

Ik denk inderdaad dat het om een globale aanpak gaat, maar dan moet men wel op elk been kunnen steunen, want anders zal het niet werken.

04.07 Servais Verherstraeten (CD&V): Mevrouw de voorzitter, de polyaanpak van de minister lijkt mij de juiste aanpak. Er moet uiteraard een capaciteitsuitbreiding gebeuren, maar daarnaast denk ik dat wij via andere alternatieven ook moeten kunnen reageren op stedelijke problematiek, op problemen zoals stadscriminaliteit.

Ik ben voorstander van bepaalde suggesties die u doet, zoals samenwerking met de handelaars en vormen van huisarrest.

Mijnheer de minister, daarnaast pleit ik ervoor dat als het dossier-Wilrijk kan plaatsvinden, dat inzake de oppervlakte waarin wordt voorzien, de mogelijkheid wordt geboden om de formule-Haren toe te passen en in een iets ruimere capaciteit dan 440 te voorzien. Ik pleit voor zo ruim mogelijke capaciteit daar waar het kan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.39 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12.39 heures.*

ultérieurement cette discussion.

04.07 Servais Verherstraeten (CD&V): L'approche multilatérale du ministre me semble être la plus appropriée. S'il faut certes accroître la capacité pénitentiaire, je pense par ailleurs qu'il faut mettre en œuvre des solutions alternatives pour remédier à certains problèmes urbains.

Plusieurs bonnes suggestions ont été avancées, telles que la collaboration avec les commerçants et certaines formes d'assignation à résidence. Je plaide en outre pour l'extension de la capacité à Wilrijk au-delà des 440 places prévues.